

Izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 55.—; za ino-
zmatvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta
št. 16/l. — Telefon št. 72.
Nočna redakcija: od 19. ure naprej v
Knafljovi ul. št. 5/l. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 494
Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana
št. 11.844 - Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 105.441.

Ljubljana, 13. septembra.
V svojem razgovoru z novinarji Ma-
te antante je rumunski zunanji minister
Duca izjavil, da se strinja s tem, da se
sklenejo regionalni garancijski pakti
ter seveda, da se sklene tak pak tudi
za balkansko področje. Še več, izjavil
je tudi, da želi Rumunija skleniti var-
nostne pogodbe z vsemi svojimi sose-
di brez izjeme in da se nahaja že v po-
gajanjih z njimi v to vrho.

Ta izjava se je v delu našega časa-
pisa komentirala nesimpatično, in sicer
v tem smislu kakor da bi z njo Duca
napovedoval pogajanja z Bolgarijo in
Madžarsko, zblizanje s tema dvema so-
sedama, kar bi bilo identično z odu-
jivno od — Jugoslavije. Tako pismo-
vanje situacije in političnih načrtov Ru-
munije je vsekakor prenehalo in pre-
malo utemeljeno; prav gotovo pa ga ne
dopuščajo ostali pasusi Ducovega go-
vora, kjer s precejšnjo ostrostjo govori
n. pr. o madžarskem diplomatu Ap-
ponyju in njegovih enunciacijah.

Da se želi Rumunija, kakor pravi Du-
ca, v svrhu sklenitve regionalnega ga-
rancijskega pakta, pogajati z vsemi, te-
daj tudi nezavezniškimi svojimi sosedmi,
ki morejo biti i Bolgarija i Madžarska i
Rusija, se pač ne more že samo so sebi
smatrati kot znak neprijaznosti ali ne-
korektnosti napram naši kraljevini.
Težnja skleniti garancijske pakte, leži
danes tako rekoč v zraku: Duca na je
vrh tega izrecno naglasil, da smatra
ureditev odnošajev z Grčijo in vpraša-
nje Soluna za izključno jugoslovensko-
grško zadevo, v kateri se Rumunija
striktno drži jugoslovenskega stališča.

Dalje: garantirati si medsebojno da-
nashne meje in sedanje teritorialno po-
sestno stanje, ni težka zadeva za Ru-
munijo, marveč za njene sosedne, in si-
cer baš za Bolgarijo, Madžarsko in Ru-
sijo, ki so vse izgubile, ne pridobile,
na rumunski račun. Od teh pa ne moremo
samo o Bolgarski trditi, da bi se lažje in
raje sporazumela z Rumuni, nego z nami.
O Rusiji ni vredno rabiti besede,
glede Madžarske pa je pripomniti, da
je izgubila izdatno več svojega ozemlja
v korist Rumunom nego v našo korist
in da je pod njihovim gospodvom puš-
tja štirikrat toliko svojih sonarodnikov
nego pod našim. Vrh tega tudi ni nikjer
videti, da bi bili Madžari gojili želje,
sporazumeti se preje z Rumunijo nego z
nami, marveč smatrajo poleg Českoslo-
vaške oba svoja soseda enako za opa-
na in osvovažena nasprotnika. Bolga-
rija bi pač mogla paktirati z Rumunijo,
ker se čuti v Makedoniji mnogo bolj
angažirana nego v Dobruđi, toda to še
ni vzrok, da bi v Bukarešti ne poznali
dalekosežnih posledic vsakršnih spre-
memb na Balkanu in škode, ki bi od te-
ga prešla Rumunom samim.

Mi smo glede načrtov balkanskega
garancijskega pakta skeptični le, ker
je sprožila Grčija v dobi po neuspe-
nih pogajanjih z nami, da bi se izognila
svojim obveznostim glede Soluna. V
stvari pa garancijski pakt v nobenem
slučaju ne more nasprotovati našim
interesom, saj je ves čas osnova naše
politike na Balkanu in v srednjem Po-
donavju: očuvanje današnjega stanja,
kakor je ustvarjeno z izidom svetovne
voine. Proti temu pa imata interese
baš Bolgarija in Madžarska.

Kot najzanesljivejši garancijski pakt
smatramo zvezo Male antante, za Bal-
kan pa kot dopolnilne zveze z Rumu-
nijo še zvezo z Grčijo. To je praktično
in konkretno pojmovanje politične si-
tuacije, gospodu Duci pa se je zdelo
primerno, da se izrazi v stilu današnje
mednarodne terminologije. V tem je je-
dro zadeve.

Kralj Boris za notranji mir

Sofija, 17. septembra. p. Ob priliki
proslave vojaške akademije je prirediti
kralji Boris svečan banket na čast ar-
madnim poveljnikom. Na banketu je
imel kralj govor, v katerem je kritiziral
sedanja položaj v Bolgariji ter je na-
glašal potrebo omiljenja akutnih poli-
tičnih sporov. Kralj je izrazil upanje, da
bodo krogi, od katerih je odvisno po-
mirjenje, v kratkem prvostolno polo-
žili potrebne žrtve, da more priti do
resničnega notranjega pomirjenja, ki
edino more ustvariti potrebne pogoje za
miren razvoj in napredek Bolgarije.

Canfov obišče Rim?

Rim, 18. septembra. l. Iz Zeneve poroča-
jo, da se v krogih bolgarske delegacije sma-
tra za zelo verjetno, da bo ministerski pred-
sednik Canfov na svojem povratku obiskal
tudi Rim.

Mednarodni statistični kongres

Beograd, 18. septembra. p. V Rimu se
dne 27. septembra vrši 16. kongres me-
dnarodnega instituta za statistiko. Pokrovitelj
je italijanski kralj. Na kongresu se bo
razen poročila o metodah statistike prete-
salo tudi vprašanje ekonomske gospodar-
ske izurjenosti, to je o statistiki produkcije.
Našo državo bosta zastopala univerzitetna
prof. Borivoj Milojevič in dr. Laza Kostić,
sekretar državne statistike.

Novi proračun popolnoma ravnotežen

Politično mrtvilo v Beogradu se nadaljuje. — Navzoči so le tri-
je ministri. — Optimistične izjave o novem budžetu. —

Beograd, 18. septembra. p. V Beogra-
du se nahajajo sedaj samo ministri
Slavko Miletić, Ante Radičević in dr.
Krajač. Danes je dospel tudi minister
Uzunović, da je zastopal ministra prav-
de na kongresu pravnikov, a se jutri
zopet vrača v svoj volilni okraj. V po-
samednih ministrstvih se kuničijo pred-
logi raznih nerenih vprašanih, ker že
dolgo ni bilo ministrske seje.

V finančnem ministrstvu se izdeluje
proračun za l. 1926./27. V glavnem so
že končani proračuni za ministrsko
predsedništvo, vrhovno državno upravo
ter za ministrstva ver. socialne politi-
ke, zunanjih stvari, pošte in brzojava,
javnih del, trgovine in industrije ter za
ministrstvo pravde. Sedaj se izdeluje
definitivna redakcija. Ko se vrne fi-

nančni minister Stojadinović v Beo-
grad, se bodo zaključili tudi proračuni
ostalih ministrstev.

V krogih, ki so blizu finančnemu mi-
nistru, izjavljajo, da bo novi proračun
popolnoma uravnotežen. Dohodki so
točno procenjeni, izdatki popolnoma po-
kriti. Velike kredite bo dobilo po-
stano ministrstvo z ozirom na važna dela,
ki se bodo začela v Južni Srbiji in v
Sandžaku. Naglašajo se tudi, da se bo se-
daj posvetilo mnogo pozornosti drža-
vnim obveznostim ter se trdi, da bo osta-
nek višjih dolgov 400 milijonov din-
arjev izplačan tekom prihodnjega leta.
Ostane še eno važno vprašanje, ki
dela skrbi, t. i. vprašanje diferenc na
uradniški plače.

Kralj in kraljica prispela v Podgorico

Neprestane manifestacije in ovacije. — Svečan sprejem v Pod-
gorici.

Berane, 18. septembra. r. Včeraj ob pol 7.
zjutraj se je odpeljal prvi del gostov iz De-
čanov preko gore Čakorja, medtem ko je
kralj z ministri zapustil Dečane šele ob 7.
po službi božji v samostanu. Na Čakorju
je sprejel visoke goste komandant armije
general Kosta Smiljanić s svojim štabom.
Navzoča je bila tudi duhovščina. Na drugi
strani gore je pozdravilo goste prebivalstvo
vsi Velike. Po pozdravah so se visoki gosti
je odpeljali po serpentinah proti reki Limu
in je vožnja trajala celo uro. Na mostu pre-
ko Lima so seljaki okrasili skoro vsak ka-
men ter so nestrno pričakovali prihod
kralja.

Kolašin, 18. septembra. r. Četudi je bil
prvi oficijelni sprejem določen v Andrije-
vici, se je moral kralj na svojem potu usta-
viti v več krajih, predno je dospel v mesto.
V slavnostno okrašen Andrijevici je prič-
kovalo medtem moško prebivalstvo v svojih
slikovitih narodnih nošah, po starem
običaju oboževano s samokresi in jatagani,
nestrno prihoda kraljeve dvojice. Pri
vohodu v mesto je bil postavljen oddelek
vojaštva s praporom in godbo. Tu so se
zbrali tudi zastopniki oblasti. Velike mno-
žice ljudstva so tvorile na obeh straneh ce-
ste gost spalir. Ko je množica zagledala kra-
lja onstran mostu preko Lima, so izbruhnili
navdušene ovacije med njo. Po oficijel-
nem pozdravu je kralj odšel v cerkev, kjer
ga je pozdravil metropolit Dodjić. Pred
cerkvi so se zbrala velika množica prebi-
valstva ter si je kralj s posebno tribuno
ogledal narodno kolo. Pri odhodu so mu bi-
le prirejane ponovno velike navdušene ova-
cije.

Berane, 18. septembra. r. Opoldne je do-
spel kralj s svojim spremstvom v Berane.
Zd pred mestom so ga sprejeli jezdeci v na-
rodnih nošah, ki so ga nato spremljali skozi
postavljeni slavolet v mesto med navdu-
šenim pozdravljanjem občinstva. Prihod
kralja so napovedovali strelji iz topov. Vse
mesto je bilo že od ranega jutra na nogah.
Poslopja so bila okrašena z zastavami, pre-
programi in cvetjem. Posamezni meščani so

pristopili h kralju in kraljici in jima poljub-
ljali roke. Mnogim so se rosile solze vese-
lja, ko so pozdravljali svojega vladarja. V
Beranah se je nato vršila slavnostni obed.

Zelo prisrčen je bil sestanek kralja z do-
brovoljci iz l. 1875. Stari borci so se tresli
razburjenja in ganutja, ko so poljubljali
kralju roke. Pozdravljali so kralja s klici:
«Živel maševalec Kosova! Naj živi naše
solnce!» Kralj se je dalje časa razgovorjal
z invalidi in nacionalno mladino, med kate-
ro so se nahajali tudi mnogi muslimani.
Muslimani so v splošnem pri sprejemu kra-
lja z veliko vnemo sodelovali. Po obedu je
kralj odšel v samostan Gjurgjevi Stubovi.
Nekaj časa je šel peš, viharno pozdravljan
od ljudstva. Kralj je nato nadaljeval svojo
pot v Kolašin. Za reveže je doroval 40.000
Din, za dovršitev sodnega poslopja 5000 Din
za abstinenčno mladinsko društvo pa na gra-
de za dva najboljša učbenila v tekočem šol-
skem letu. Kralj je objubil, da se bo zavzel
za zgradbo ceste Berane-Bjelo polje. Med
potjo v Kolašin je kralja prebivalstvo pos-
vod živahno pozdravljalo. Vse hiše med
potjo so bile okrašene z zastavami in cvet-
jem. Nova pot preko gore Čakorja je dobi-
la ime po kralju Aleksandru.

Beograd, 18. septembra. p. Iz Podgorice
se poroča, da je tam vse pripravljeno za
sprejem kraljevskega para. Hiše so okra-
šene z zastavami in preprogami. Veliko hiš
je bilo okrašenih s slikami kralja, kraljice in
Njegoša. Opoldne so se zbrale velike mno-
žice ljudstva po ulicah, po katerih bi imel
priti kralj. Opazilo se je posebno mnogo Čr-
nogorcev iz notranjosti dežele, da pozdra-
vijo kralja. Nad mestom je krožilo več aéro-
planov. Ob 12.15 je kraljevski par prišel v
Podgorico. Ko je kralj sprejel raport od
častne čete je mestni načelnik sprejel kralja
in kraljico in jima zaklical dobrodoščilo.
Nato je kralju predstavil občinski odbor, zas-
topnike raznih korporacij in uglednejše me-
ščane. Kralj se je največ razgovorjal s star-
ci. Kraljevski par je šel peš skozi gosti spalir
mnogobrojnega ljudstva, ki je navdušeno
pozdravljalo kralja in kraljico.

Beograd, 18. septembra. p. Iz Podgorice
se poroča, da je tam vse pripravljeno za
sprejem kraljevskega para. Hiše so okra-
šene z zastavami in preprogami. Veliko hiš
je bilo okrašenih s slikami kralja, kraljice in
Njegoša. Opoldne so se zbrale velike mno-
žice ljudstva po ulicah, po katerih bi imel
priti kralj. Opazilo se je posebno mnogo Čr-
nogorcev iz notranjosti dežele, da pozdra-
vijo kralja. Nad mestom je krožilo več aéro-
planov. Ob 12.15 je kraljevski par prišel v
Podgorico. Ko je kralj sprejel raport od
častne čete je mestni načelnik sprejel kralja
in kraljico in jima zaklical dobrodoščilo.
Nato je kralju predstavil občinski odbor, zas-
topnike raznih korporacij in uglednejše me-
ščane. Kralj se je največ razgovorjal s star-
ci. Kraljevski par je šel peš skozi gosti spalir
mnogobrojnega ljudstva, ki je navdušeno
pozdravljalo kralja in kraljico.

Fašistovske obtožbe posl. Srebrniča

Komunistični poslanec Srebrnič pobegnil v Jugoslavijo? — Fa-
šisti mu očitajo veleizdajo proti Italiji in Jugoslaviji.

Rim, 18. septembra. l. Z ozirom na
brezuspешne proizvedbe političnih obla-
sti in fašistovskih organizacij o biva-
nju slovenskega komunističnega po-
slanca Srebrniča, ki je neznano kam iz-
ginil iz Gorice, in o katerega usodi se
širijo razne vesti, priobčuje turinski fa-
šistovski «Regno» dolg članek, v ka-
terem piše med drugim:

Poslanec v italijanskem parlamentu
Srebrnič — «leader» slovenske komu-
nistične stranke — deluje že dolgo javno
in privatno proti državi ter je zak-
ril zločin veleizdaje proti državi in
socialnemu miru. Po naših informacijah
se je posluževal Srebrnič poslanske imu-
niteti zato, da je mogel neovirano
vbrivgavati najnevarnejši boljševiški
strup v duše drugorodnega prebivalstva
ob skrajni državni meji.

Slovenski poslanec Srebrnič je za-
grešil nastopne zločine: Pokoren navodi-
dil kominterne v Parizu je organiziral
predstraže proletarske rdeče ar-
made iz slovenskih kmečkih mladeničev
ter jih vpisal v italijanski komunistični
stranko. Poslanec Srebrnič vodi spora-
zumno z avstrijsko in jugoslovensko
komunistično stranko akcijo za odceni-
tev slovenskega prebivalstva. V naših
rokah je dokument, iz katerega je raz-
vidno, da se vodi ta akcija za samovla-
do Slovecev, proti italijanskemu in
srbskemu imperializmu, v svrhu ločitve
Slovenije od Italije in Srbije in za
ustanovitev neodvisne slovenske repu-
blike v federaciji balkanskih narodov.
Nadalje vsebuje načrt te akcije hoi
proti italijanskemu imperializmu v slo-
venskem in hrvaškem delu Julijske
Krajine in zahteva slovenske in hrva-
ške šole v Julijski Krajini in Istri, slo-
venska sodišča, priznanje slovenskega

in hrvaškega jezika v uradih in javnih
dokumentih. Nadalje širjenje komuni-
stičnih načel med ubožnimi kmeti v Slo-
veniji, kakor tudi zvezo med sloven-
skimi kmeti z revolucionarnimi proleta-
rskimi organizacijami proti italijan-
skemu in srbskemu imperializmu. Ta
akcija vsebuje tudi boj proti slovenski
liberalni stranki, ki je podpirala sloven-
ski fašizem in boj proti slovenski kr-
ščanski stranki.

Poslanec Srebrnič ustanavlja agrarno
revolucionarno stranko, ki naj bi bila
neodvisna od italijanske komunistične
stranke, toda v zvezi z jugoslovenskimi
komunisti. Srebrnič je v nepresta-
nih stikih z najboljšimi protitalijanskimi eks-
ponenti ter se šaha z voditelji balkan-
skega komunističnega gibanja.

List dostavlja, da je Srebrnič, ki uživa
velike simpatije pri partijski Kominter-
ni, kandidat za mesto političnega taj-
nika italijanske komunistične stranke in
da se nahaja sedaj v Jugoslaviji.

Čičerinovo potovanje v Evropo odgodeno?

Varšava, 17. septembra. s. Za 20. t. m.
napovedani obisk Čičerina v Varšavi ter
njegovo potovanje v Evropo, sta odgodena.
Varšavske rusko poslanstvo je sporočilo
poljski vladi, da Čičerin iz zdravstvenih
vzrokov ne more potovati.

Zeneva, 17. septembra. a. Kakor javlja
«Travail», glasilo socialistične stranke v
Zenevi, pride sovjetski komisar za zunanje
zadeve Čičerin v kratkem v Švicco, kjer se
v Lausanni ali Lucernu sestane z Briancom.
V krogih konference Zveze narodov se ta
vest ne potrjuje, ker je Čičerin iz zdrav-
stvenih ozirov odgodil svoje potovanje iz
Moskve.

Varnostna konferenca se sestane v Lucernu

Nemški nacionalci proti dr. Stresemannu. — Uspeh Poljske
glede varnostne pogodbe z Nemčijo.

Zeneva, 18. septembra. d. Med zavezni-
škimi vlada mi se vodijo intenzivna pogajanja
o konferenci zunanjih ministrov zavezniških
držav, Českoslovaške in Poljske z zastopni-
ki Nemčije. Kakor poroča švicarska brzaja-
javna agencija, se bo vršila konferenca
najbrže v Lucernu in sicer se bo pričela 5.
oktobra.

Berlin, 18. septembra. d. Resolucija na
zborovanju nemških nacionalcev v Dražda-
nih je zbudila v političnih krogih veliko po-
zornost. Nekateri listi poročajo že o vladni
krizi.

Oficijelni organ zunanega ministra dr.
Stresemanna »Tägliche Rundschau« piše, da
more imeti vsak politik gotove pomisleke
proti varnostnemu paktu, da pa ni mogoče
razumeti, kako more vplivna in velika sku-
pina nemškega parlamenta, ki je do sedaj
načelno odobraval vladno politiko v var-
nostnem vprašanju, potem uglednega člana
rcvariti proti vladni in otežkočati n'eno sta-
lišče. List upa, da bodo nemški nacionalci
na seji zunanjega odbora, ki se vrši 23. t.

m, podali definitivno izjavo o svojem stali-
šču v varnostnem vprašanju.

Pariz, 18. septembra. a. »Petit Parisien«
poroča, da je poljski zunanji minister Skr-
zynski, ki je v sredo dospel iz Zeneve v Pa-
riz, po posetu pri zunanjem ministru Bri-
andu odpotoval v Varšavo. »Journal« za-
trjuje, da se vrača minister v svojo državo
z velikim zadovoljstvom, ker je z angleške
in francoske strani dobil popolno zaotovo
glede prihodnjih pogajanj z Nemčijo v zade-
vi renškega pakta, kakor tudi zaradi ske-
litve arbitražne pogodbe med Nemčijo in
Poljsko.

London, 18. septembra. s. »Daily Tele-
graph« poroča, da se vsled nenaklonjenosti
zapadnih zaveznikov, da bi se skupna z
varnostnim paktom razpravljalo tudi o jam-
stvu poljske meje, opaža močno rusko-poljsko
zblizanje ki ga podpira zlasti Poljska
Čičerinu je tudi mnoga na tem, da odvrne
Mussolini'a od podpisa zapadnega pakta, da
bi ga pridobil za rusko-italijansko antanto.

Odnosaji med Rumunijo in Rusijo

Rumunski zunanji minister Duca o odnosajih s sovjetsko Rusijo
in z Bolgarijo.

Zeneva, 17. septembra.

Rumunski zunanji minister Duca je po
včerajšnji seji Zveze narodov izjavil dopis-
niku «Prager Presse» o razmerju Rumunije
do Rusije med drugim:

«S sovjetsko Rusijo nimamo sedaj nobenih
diplomatskih odnosajev. S tem pa no-
čem reči, da smo načeloma nasprotni pri-
znanju sovjetske unije. Priznavamo vsaki
državi absolutno pravico, da si izbere dr-
žavno obliko, ki jo hoče imeti. Vzrok seda-
njega razmerja je iskati v tem, ker sovjetska
Rusija ni hotela doslej priznati inte-
gritete rumunskega državnega ozemlja, z
drugimi besedami, sovjetska Rusija še vedno
reflektira na Besarabijo, četudi jo ne
more zahtevati niti s pravnege stališča, niti
z etnografskega in gospodarskega. Večkrat
sem čul govoriti, da nas v Moskvi dolže
agresivnih namenov, toda popolnoma nemo-
goče je, da bi jih imeli. Mi nimamo nobenih
teritorialnih zahtev napram kateremu-
koli sosedu. Vse, kar Rumunija potrebuje
in zahteva, je mir, da dobiti, kar je vsled
neugodne usode zamudila in izgubila. Za
konsolidacijo potrebuje Rumunija pred-
vsem miru. Naša miroljubnost ni retorična
formula, temveč izraz naših življenjskih in-
teresov. Najboljši dokaz za našo miroljub-

nost je ponudba, ki smo jo stavili naši so-
sebi sovjetski Rusiji, naj sklene pogodbo,
s katero bi se obe stranki obvezali, da ne
podvzmeta nikdar nobenega napada proti
drugi pogodbeni stranki. Rusiji je ta po-
nudba znana. Prvič jo ji je stavil l. 1922.
v Genovi min. predsednik Briatianu. Od te-
daj se naša naziranja niso izpremenila in
vzdržujemo še danes to svojo ponudbo.»

O odnosajih do Bolgarske je izjavil zu-
nanji minister Duca nastopno: «Z našimi
odnosaji do Bolgarske sem zelo zadovoljen.
Ker hočemo s svojimi sosedi živeti v pri-
jateljstvu na podlagi obstoječih mirovnih
pogodb in ker goji tudi Bolgarska isto že-
ljo, ničesar ne ovira našega prijateljstva
sosednega razmerja. V Bukarešti sta nas
posetila bolgarski min. predsednik Cankov
in zunanji minister Kalfov. Z zadovolji-
stvom sem mogel ugotoviti, da se naziranje,
ki ga gojita obadva vplivna bolgarska dr-
žavnika o odnosajih med obema državama,
popolnoma strinja z našim. Sedaj se pogaja-
mo z Bolgarsko o likvidaciji gotovih vpra-
šanj, ki so nastala pri izvajanju mirovnih
pogodb. Upam, da bodo ta pogajanja kmalu
dovela do pogodbe, ki bo za obe državi
zadovoljiva.»

Francoski in španski uspehi v Maroku

Maroški sultan razpisal nagrado pol milijona frankov za Abd-
el Krimovo glavo.

Pariz, 18. septembra. s. Abd el Krim je
dal izgraditi v naglici postojanke pri Še-
sauenu. V drugih odsekih utrjuje Francozi
zavzete položaje. V teku zadnjega tedna
se je na francoski fronti udalo približno
1500 rodbin ter izročilo svoje orožje. Na
španski fronti vlada mir. Tudi v odseku
Alhucemas je ponchalo delovanje Kablov,
ki so pri poizkusu, da bi zavzeli taborišče
pri Sebadiili, imeli zelo velike izgube. Ka-
kor poroča «Journal» iz Melille, so Rifovci
dne 16. septembra ponovno napadli špan-
ske postojanke pri Morro Nuevo. Po trun-
nem hudem boju so bili Rifovci z velikimi
izgubami odbiti. Španci so imeli 50 mrtvih
in ranjenih.

Tanger, 18. septembra. a. Španske čete
so se po zmagi pri Bedkaršiju vrstile v Te-
tuan, kjer so jih slovesno sprejeli. Vse uli-
ce so bile v zastavah. Čete so defilirale
pred generalom Primo de Rivero. Španska
tajska legija je nosila na bajonetih sovražni-
kono odrezane glave. S temi trofejami pa
so prišli v mesto le poedinci. Med domačini
je ta demonstracija napravila zelo močan vtis.

Pariz, 18. septembra. a. V proglasu, ki je
razširjen med vsemi rifovskimi plemeni, tu-
di med vstaškimi, objublja maroški sultan
Mulej Jussef onemu, ki mu izroči Abd el
Krima ali njegovega brata živega ali mrt-
vega, pol milijona frankov. Ko je Abd el
Krim zvedel za ta proglas, je takoj ojačil
svoje telesno stražo. Ravno tako je njegov
brat Sidi Mohamed, boječ se, da bi ga kdo
od pustolovcev, ki se nahajajo v njegovem
glavnem stanu, mogel umoriti, dal odstraniti
vse nezanesljive osebe,

Českoslovaški proračun

Praga, 18. septembra. s. Vlada bo na
današnji seji poslanske zbornice pred-
ložila državni proračun za leto 1926.
Ta proračun izkazuje med rednimi do-
hodki in rednimi izdatki prebitok od
2.258 milijonov. Pri izrednih dohodkih
in izrednih izdatkih primanjkljaj od 2.242
milijonov kron. Celokupnim dohodkom
od 10.085 milijonov stoji nasproti celo-
kupni izdatki od 10.070 milijonov kron.

Spopadi med fašisti in komunisti v Londonu

London, 18. septembra. d. Včeraj ponoč
je prišlo v zapadnem predmestju do težkih
izgredov med fašisti in brezposelnimi, ki so
imeli na prostem svoje zborovanje. Ko so
brezposelni zapeli socialistično himno, so
jih fašisti napadli ter so jim hoteli odvzeti
rdečo zastavo. Policiji se je posrečilo, da je
izgrednike razgnala, toda ob skupini sta
se četrt ure pozneje udaril na drugem kra-
ju. Več ranjencev so morali prepeljati v
bolnico.

Aretacija komunistov v Italiji

Rim, 18. septembra. d. Orožniki so včeraj
aretirali v Firenzi nad 100 komunistov in
«narhristov. Pri njih so našli velike množice
komunističnih spisov in letakov ter pre-
povedanih časopisov. Aretiranci so imeli svojo
organizacijo v okolici mesta. Med are-
tiranci so tudi ženske.

Velik požar v japonskem parlamentu

London, 18. septembra. a. Iz Tokija poroča-
jo, da je v poslopju parlamenta, in sicer
v zgornji zbornici, izbruhnil požar, ki se je
zaradi močnega vetra zelo hitro razširil. V
nevarnosti so bila tudi sosedna poslopja,
med temi poslopje lista »Times«. Zadržna po-
ročila javljajo, da se je ogenj razširil tudi na
prostore poslanske zbornice.

Izgleda, da je požar v poslopju parlamenta
izbruhnil vsled nepreviđenosti enega izmed
delavcev, ki so delali v poslopju. Približno
po eni uri se je posrečilo ogenj lokalizirati.
Dragocen arhivi so večinoma nepoškodovani,
dočim je knjižnica popolnoma uničena.

Avstrijo ho moralu uničiti 7000 strojev za izdelovanje orožja

Dunaj, 18. septembra. d. V tukajšnjih
diplomatskih krogih se je razširila vest, da
bi veleposlanski konferenca v Parizu po-
zvala avstrijsko vlado, da mora uničiti 7000
strojev za izdelovanje orožja in municije.
Uničenje strojev se ima izvršiti na temelju
določb saintgermanske mirovne pogodbe.
Z ozirom na to vest so prizadeti krogi
alarmirali celokupno časopisje, ki hiti z do-
kazovanjem, da so vsi stroji za izdelovanje
orožja in municije tako v državnih kak

Prozorne intrige

V zelo previdni obliki je beograjska «Pravda» beležila, da se more «čuti vest», da bo dr. Zerjav vstopil v radikalni klub. «Samouprava» pa je na tej podlagi konstruirala svojo vest, ki smo jo že večeraj zabeležili in obenem demantirali. Dočim pa so se beograjski listi, zavedajoč se nezanesljivosti vesti, omejili na suho registracijo brez komentarja, je večeraj završalo v zagrebškem časnikarskem gaju. Kakor narobe sta se oglasila «Hrvat» za zajedničarje in «Jutarnji List» za — da, za koga pa ta?

«Hrvat» učeno razpravlja, da med Zerjavom in Pašičem ni nikake programske razlike in da morajo biti za dr. Zerjava zato merodajni pač drugi razlogi, ne programatični. Nato seveda vse križem namiguje in sumični. Preko njegovih naivnih opazk gre dr. Zerjav pač lahko na dnevni red. On ni nikdar menjal svojih načel in kolikor ga pozna vsa javnost, jih tudi ne bo. Druga je pa stvar z gospodo okoli «Hrvata». Od nekdanj so bili monarhisti in celo, ko je Radićeva burja zagrabila Hrvatsvo, so gg. zajedničarji bili odločni monarhisti. Lansko leto pa je zapihal drug vetrič. Gosp. Radić je dejal, da smejo zajedničarji kandidirati na njegovih listah le, ako se jasno proglase za republikance. In glej, kolitično skakarstvo je začelo Dr. Trumbić in Lorković, ta hrvatski Katon, sta čez noč postala republikanca. Čemu? Morda spoštovani «Hrvat» rajte to vpraša gosp. Lorkovića, nego da svoj gnjev meče preko Sotle. Čemu? Tako se vprašujejo vsi in vsi so soglasni v odgovoru. Tako so namreč gg. Kavoni prišli do mandatov. Prišla pa je strašna smola. Komaj so se zajedničarji ogreli kot republikanci, že se je gosp. Pavle Radić v imenu «Hrvatskega seljačkoga kluba» izjavil za monarhista. In gospodje v taboru «Hrvata» niso takoj demantirali, pač pa so tri mesece kasneje ugotovili, da gosp. Radića niso pooblastili za ono izjavo. Obenem pa so ponovno preskočili v monarhiste.

Bolj zanimivo je intrigiranje «Jutarnjega Lista». Z velikanskimi črkami poroča, da ni nič res, da je dr. Zerjav vstopil v radikalni klub, kajti radikalni da so ga odklonili, in sicer sam gosp. Pašić. Iz raznih, ravno tako nespametnih kakor nesravnih opazk se dobro vidi, kdo je napisal «senzacijo» «Jutarnjega Lista». Doba kislih kumar v Zagrebu letos še traja.

Zanimivo je, da se vsi možni listi pečajo z nameni samostojnih demokratov v Sloveniji, lovec se za praznimi kombinacijami. Dr. Zerjav ni dal v tem oziru nikomur kakega intervjuva in je samo na vest «Samouprave» izjavil, kakor smo mi večeraj prinesli, da so njene informacije pogrešne. V ostalem je dr. Zerjav izjavil danes našem uredniku:

«Po skoro dvomesečnem dopustu sem se vrnil v Ljubljano in prevzel sem te dni vodstvo oblastne organizacije SDS v Ljubljani. Porabljam kratko dobo, ki nas še loži od novih parlamentarnih bojov, za utrditev naše politične, kulturne in gospodarske organizacije. Jaz smatram to delo v tem hipu za najvažnejšo nalogo. Ker smo si med seboj edini in se naša stranka mirno a sigurno širi med ljudstvom, se morajo vsi naskoki nanjo brez uspeha razbiti. Mi smo tu s svojimi jugoslovenskimi, socialnonaprednimi in svobodomiselnimi načeli, vedno enaki in vztrajni in se zavedamo, kaj je naša naloga v Sloveniji. Glede obče situacije mi je jasno, da je ena velika faza v razvoju politike v naši državi zaključena in da se začenja nova. Ni bilo še prilike sodelovati na kakem posvetovanju, kakšna bo taktika SDS v skupščini in izven nje v tej novi fazi. Kako se torej more trditi, da smo glede taktike došli v kako navzkrižje?»

Italija in varnostni pakt

Izjave italijanskega podtajnika v zunanjem ministrstvu o varnostni konferenciji in o odnosih med Italijo in Nemčijo

Zeneva, 17. septembra. Italijanski državni podtajnik, Mussolinijev zaupnik in italijanski delegat pri Zvezi narodov g. Dino Grandi je podal zastopniku «Berliner Tageblatta» zanimive izjave o stališču Italije v vprašanju trenutnih evropskih problemov.

Grandi je izjavil, da se bo Italija udeležila varnostne konferencie za renski pakt. da pa se ni gotovo, ako se je udeležiti tudi ministrski predsednik Mussolini ki je zaposlen z vodstvom peterih ministrstev.

Glede razprav na zborovanju Zveze narodov o varnostnem protokolu je izjavil, da je bila Italija prva, ki se je uprla protokolu ker je mnenja, da se potom tega protokola ne more zamenjati mir. Italija je z zadovoljstvom ugotovila, da je Velika Britanija proti protokolu.

O varnostnem paktu je rekel: Mislim, da bo prišlo do pogodbe med Francijo in Nemčijo, in da bo ta pogodba najboljšo sredstvo za zagotovitev mira. Italija mora vedeti, kakšne so klavzule te pogodbe. Ako bo pogodba v resnici jamčila za evropski mir, bo Italija z veseljem sodelovala. Glavno je, da bo Nemčija odkritosrčno pristala nanjo. Italija je bila prva država, ki je želela vstop Nemčije v Zvezo narodov. Italija je sporočila to davno pred zamislem varnostnega pakta. Vstop Nemčije v Zvezo narodov je najboljšo jamstvo za evropski mir, ki je mogoče samo na temelju pogodbe, ki ga sklenejo bivši sovražniki med seboj. Eventualna zveza med Nemčijo in Rusijo bi gotovo ne pomenila posebnega jamstva za mir.

Na vprašanje o italijanskem stališču glede združitve Avstrije z Nemčijo je odgovoril, da Italija ne bo nikdar pristala na priključitev.

Končno je podal še nastopno izjavo o italijanski politiki na Tirolskem: Brenner so vrata naše hiše. Brenner je naš in ga ne bomo nikdar izročili nobenemu. Ako tirolsko prebivalstvo ne bo zahtevalo drugega kakor ohranitev svoje nemške kulture, za ne bo pri tem nihče oviral, toda freudentem, ki je že sam po sebi norost, bo samo škodoval nemški stvari. Ireudentem na Tirolskem je neumnost, ki zastrupa je itak težke odnose med obema narodoma.

To so v glavnem izjave italijanskega delegata, ki izidejo jutri v «Berliner Tageblattu».

Madžari v Ženevi

Ocvirki iz govora grofa Apponyija. — «Gazette de Lausanne» proti Apponyiju. Mnenje našega delegata doktorja Laze Markovića.

Zeneva, 15. septembra. Današnji govor voditelja madžarske delegacije bi bila senzacija, če ne bi diplomatom in žurnalistom že od lani bil znan po svojih šovinističnih izpadih ta ogrski aristokrat, ustanovitelj «lex Apponyi» za uničenje narodnosti na bivšem teritoriju kronske Sv. Stefana. Lani je neki ženevski list tako-le preciziral madžarsko stališče: «Madžari zahtevajo razorožitev sosednih držav in obožovanje Madžarske».

Apponyiju ne gre odrekati spretnosti v govoru — govoril je brez beležk v dobri francoščini. Fraze mu teko gladko; čudovit naravnost je v prilizovanju velikim silam. Angliji in Franciji. Dočim so se Francozi, ki menda bolje poznajo Madžare, veselo in hudomušno smehljali njegovim hvalospevom, se zdi, da so mu Angleži parkrat nasledili, kar potrjuje njihov aplavz.

Ni prostora za cel Apponyijev govor, ki je prvi umotvor madžarske nepoboljšljivosti. Vsekakor pa je vredno rešiti par ocvirkov:

V početku je naglasil, da se njegova država nahaja «na oni strani črte», t. j. (da ni deležna tistih privilegijev kot zmagovalci.)

Nato je hvalil restavracijsko delo Zveze narodov na Madžarskem, ki «ima namesto predvidenih 100 milijonov zlatih kron deficiita, prebritek v znesku 60 milijonov zlatih kron.» Čeprav mu je gotovo znano, da so davčna bremena v mnogih drugih državah nesorazmerno večja kot na Madžarskem, je Apponyi vendar smatral za umestno to-le samohvalo:

«Ravno tako kot se po vojni poleg spomenikov, namenjenih proslavi zmagovityh vojskovodij, postavlja spomenik neznanemu vojaku, ravno tako zasluži v tem delu finančne obnovne Ogrske neznan davkoplachevalec, da se mu posveti spomin, vsaj v besedah, ki označujejo njegov napor.»

Glede manjših je dejal, da je «to vprašanje letos ravno tako pereče kot lani» in da dosedajni rezultati niso v stanju «pomiriti okoli 40 milijonov državljanov... ki predstavljajo manjšino.»

Da Svet Zveze ni mogel ničesar doseči v tem vprašanju, je kriva «pomanjkljivost v proceduri». Zato predlaga grof Apponyi, da morajo priti pritožbe višjih cerkvenih organizacij ali kulturnih in gospodarskih institucij neposredno pred Zvezin Svet, da se morajo zastopniki tožbe stranke vedno zaslizati in se jim mora dati priložnost, da odgovore na ugovore nasprotnika. Apponyi zahteva končno, da morajo vsa pravna vprašanja, ki se tičejo manjšin, priti pred mednarodno razsodišče.

Govoreč o ženevskem protokolu, je povedal, da se Madžarska ne more vmešati v debato «med največimi silami vesoljstva», to pa zato, ker Velika Britanija in Francija «igrata enako veliko vlogo v razvoju človeštva in sta enako neobhodno potrebni bodočemu razvoju človeštva». Nato je začel primerjati Madžarsko z Anglijo:

«Vsakdo ve, da je naš ustavni razvoj, v precej ožjem okviru seveda, podoban britanskemu razvoju in to v toliki meri, da veljajo vsi naši instinkti, vse naše simpatije deželi, ki je pokazala svetu v velikem, kar smo mi reproducirali v skromnejšem obsegu, toda z nenavadno slinčnostjo, brez sledu vnpliva(!)»

Apponyi je zatrjeval, da tako kot na Angleškem zadnjih 250 let tudi na Madžarskem «tekem cele naše zgodovine ni bilo niti enega revolucionarnega potresa». «Zato pa tudi gledamo v britanskem imperiju in v njegovem ustavnem razvoju in mentalnosti svoj velik vzor in pravimo, da po čudnem naključju proži ta velika dežela isti impozantni prizor po svoji veličini, kot se je dogodil pri nas v manjšem obsegu.» Za Francijo ima Apponyi take-le naslove: «Slavna Francija, predstraža vseh svobod, vsega človeškega napredka.» Ni čudno, če se ne more odločiti med tem «dvojnim občudovanjem».

Vendar Apponyi nič kaj ne veruje v regionalne sporazume: «Reči hočem z vso odkritosrčnostjo, ki je zame vedno zakon, da ne vidim danes možnosti za take regionalne sporazume, ki bi objemali vse narode v onem delu Evrope, kateremu pripadam. Tu je še dovolj latentnih antagonizmov, ki jih je bolje ne tajiti.»

A seveda, če bi bila Madžarska med zmagovalci, kot «dr. Beneš, ki je na oni strani prenada»!

Zdaj pride belolasi ogrski aristokrat s kljukastim nosom do «magične besede, razorožitve»:

«Za nas lokalne razorožence, za razorožence enostranske razorožitve pomeni vprašanje splošne redukcije oboženja konec neznoznega stanja, polnega vsakodnevnih ponižanih. Za nas ne gre varnost pred razorožitvijo, ampak nam

bo šele razorožitev prinesla varnost, zakaj mi smo brez obrambnih sredstev, dočim so vsi okoli nas oboženi...»

Zato zahteva Apponyi, da Svet Zveze takoj začne s pripravami za razorožitveno konferenco.

Poleg materialne razorožitve pa pozna tudi grof Apponyi moralno razorožitve: «Celo svoje življenje sem oznanjeval upoštevanje moralnih sil (lex Apponyi) in iz vsega srca verujem vanje.» «Vsi smo, tako vsaj upam dopleti do one etape razvoja, ko hočemo kraljestvo pravice, ko zametujemo kraljestvo sile...» «Vendar je vladal velik nesklad med raznimi deželami Evrope o tem, kaj je pravica.» Apponyi n. pr. se prištevka k onim, «ki so prepričani, da se mora obstoječa pravica izpremeniti» (t. j. revizija mirovne pogodbe v prid Madžarske). Dokler se to ne zgodi, dokler velja za nekatere države ta in za druge drugačna pravica, to ni mir, ampak premirje.» (Grožnja z revanžo!) «Zaupanje v delo Zveze narodov je treba povečati, kajti ne skrivam vam, da to zaupanje prestaja v tem trenutku ogromno krizo.»

Mnenje g. dr. Markovića.

Po seji sem govoril z našim delegatom dr. Lazo Markovičem, ki smatra Apponyijev govor za vrlo vešč in poleg Chamberlainovega tudi za edino odkritosrčen v sedanjem zasedanju. Apponyi zastopa remagane države, ki bi hotele doseči revizijo mirovnih pogojev. Jugoslavija odbija haaško razsodišče za vprašanja manjšin, ker to ni strogo pravna, ampak politična vprašanja. Haag pa je kompetenten le v pravnih zadevah. Sploh Apponyijev predlog ne spada pred pravno komisijo, ampak pred Zvezin Svet ali pa pred politično komisijo.

Smernice angleške zunanje politike

Churchillov ekspozé v Birminghamu. — Vprašanje vojnih dolgov. — Velika Britanija in Zedinjene države.

London, 17. septembra.

Zakladni minister Winston Churchill je imel večeraj v Birminghamu važen govor o notranji in zunanji politiki britanske vlade. Med drugim je izjavil:

Jasno je, da hrepeni narod po dobi stabilnosti in miru, v kateri bi prevladovala predvsem pravica in red, v kateri bi se strogo upoštevale ustavne metode in v kateri bi prišla do veljave politika miru, potrpežljivosti in vztrajnosti. Sme se upati, da bodo v toku časa izginile strasti in da bo tako po dana najlepša priložnost vzpostavitev trgovine, industrije in blagostanja ne samo v Angliji temveč po vsem od vojne opustošenem svetu.

Iz vseh dosedanjih vladnih sklepov je razvidno, da vlada smatra za svojo glavno nalogo, priti kar najhitreje do konsolidacije razmer. To smer zasleduje tudi britanska zunanja politika, ki stremi praktično in trezno po odstranitvi spornih vprašanj med Francijo in Nemčijo. Na podlagi tega stremljenja je možno harmonično sodelovanje treh velikih zapadnih držav in sicer ne samo v politiki temveč tudi v precejšnji meri na gospodarskem polju. Politiki vseh političnih soglašajo z naziranjem, da more le tako zunanja politika preprečiti novo vse uničujočo vojno.

Ta politika spada v območje onih združitvev in vzvišenih upanj, ki jih polagamo na veliko idejo Zveze narodov.

Drugi vzgled te srednje politike vidimo v zakonu o vdovskih pokojninah, tretje pa v načinu vladne politike za odpravo mučnega vprašanja vojnih dolgov. Z veseljem vam naznanjam, da mi je francoski finančni minister Caillaux postal pismo, v katerem mi sporoča, da je francoska vlada v načelu sprejela vsoto 12½ milijonov funtov sterlingov za ureditev svojih dolgov v Angliji. Naša glavna naloga je bila, da dosežemo ureditev. Smatramo za svojo dolžnost, da ne upošteevamo samo plačilne možnosti naših dolžnikov, temveč tudi okolnosti, v katerih so bili dolgovji napravljeni. Nadalje mislimo da je v interesu Anglije pripomoč k splošnemu pomirjenju in novemu procvitu na evropskih kontinentih.

Z obrambo te politične smernice pa se ne nameravamo na noben način dotakniti politike Zedinjenih držav. Tudi ne moremo ovirati njihove svobodne volje v nobenem vprašanju. Poleti so me vprašale vplivne uradne osebnosti Zedinjenih držav, ali bi Velika Britanija nasprotovala, ako bi Zedinjene države dovolile Franciji ugodnejše pogoje nego so jih dovolile Angliji. Odgovoril sem vsem brez izjeme v soglasju z naziranjem vlade, da ima upnik pravico razločevati med dolžniki, da pa dolžniki nimajo pravice razločevati med upniki. To je preprosto in pripravno načelo, ki ga popolnoma razumejo poslovni krogi vseh dežel, in ki je najbolj uveljavljeno v veliki republik Zedinjenih držav. Francoski minister, ki odločno rešuje vprašanja francoskih financ, potuje v Zedinjene države. Želimo mu mnogo sreče in upamo, da pride do ureditve, ki bo v skladu s politiko Zedinjenih držav in v korist vsa ga sveta.

Iz demokratske stranke

Danes, dne 19. t. m. se vrši občni zbor k. o. SDS ob 8. uri zvečer v gostilni «Pri Lipi» v Trebnjem. Kot delegat centrale se ga udeleži g. dr. Rape.

V nedeljo, dne 20. t. m. pa se vršijo sledeči sestanki:

V St. Rupertu ob 2. popoldne v prostorih g. M. Brezovarja. Udeleži se ga g. Janko Blagajne.

V Krmelju pri St. Janžu ob 3. popoldne. Udeleži se ga g. dr. Joža Bohinjec.

V Bački se vrši ob 2. popoldne obč. zbor k. o. SDS v Dol. Raduljah. Udeleži se ga g. dr. Rape iz Ljubljane.

Politične beležke

+ Boj za pravo vero. V «Kmetiskem listu» je g. Prepeluh napisal članek o dobrih in slabih duhovnikih, v katerem zagovarja Radićeve izpade proti duhovščini in dokazuje, da se njegova stranka «dobrih» duhovnikov prav nič ne brani in da jih celo vabi v svojo sredo. V tem članku trdi tudi g. Prepeluh da je na blejskem zborovanju poročeval o kulturno-prosvetnem programu g. Šifrar izjavil, da sloni «Zveza slov. kmečkih fantov in deklet» na krščanstvu, kar da je samo po sebi umljivo, ker se človek ne more otresti splošnega kulturnega miljeja, v katerem je bil vzgojen in v katerem živi. G. Prepeluh dalje pravi: «Če so duhovniki poklicani, da učo Kristov nauk med vsemi narodi, so poklicani, da ga uče tudi med vsemi strankami, ki kulturno temelje na krščanstvu.» Razumljivo je seveda, da so njegova izvajanja izzvala odmev v «Slovenca», ki smatra vse stranke razen SLS od nekaj že za nekrščanske. Ker pa bi tudi Pucelva stranka rada delala s pravic krščanstvom politične kupčije, postaja bitka med njo in klerikalno stranko kolikor toliko zanimiva. Boj je povzročilo znano pozdravno pismo Šentjakobskega župnika Barleta, poslano Puceljevemu shodu na Bledu, v katerem proglašajo radićevce za «viteze Gospoda nebes in zemlje». Vse to je ljudi okoli «Slovenca», ki čutijo krhanje svoje najmočnejše zaslobme, močno razburilo in očitajo sedaj radi omenjenega članka gospodu Prepeluhu ne samo bivše republikanstvo, avtonomizem in socialdemokratizem, ampak tudi hinavščino. Četudi je svoječasno Prepeluh kot bivši socialni demokrat storil klerikalni stranki s svojim «Avtonomizem» nemalo uslug. Pa to gospode pri «Slovenca» malo moti, kakor jih tudi ne njihovo prejšnje zaveznitvo z St. Radićem, ki mu sedaj očitajo stvari, katere je zagrešil proti «pravemu krščanstvu» takrat, ko je bil največji prijatelj slovenskih klerikalcev in ko je proglašal dr. Korošca za «nametnega politika». Dasi pa je politična in krščanska morala slovenskih klerikalcev več kot dvomljiva in sumljiva radi svoje dvoiličnosti, vendar na so na drugi strani ravno tako dvomljiva stremjenja Puceljeve stranke po «pravem krščanstvu». Gospodje imajo zelo prav, ko se medsebojno psujejo s hinavci!

+ Živela nova delavska stranka! Prvi njen uspeh za rudarje. Naša dična bivša SKS proglašuje v «Kmet. listu», da bo odslej organizirala tudi delavce v svoji sredi. Kdor se hoče iz sreca smejati, naj prečita dotični poziv, s katerim se radićevci odrekajo svojega stanovskega političnega stališča in hočejo združiti veleagrarizem z industrijskimi delavskimi interesi. Prvi uspeh nove akcije stranke g. Pucija je že tu. G. minister rudnikov, seljaški vodja in advokat dr. Nikić je na željo rudarjev, naj se jim premkji zboljšalo, odgovoril z dekretom, s kojim znižuje prejeme oženjenih delavcev, ukinja plačane dopuste, zvišuje ceno deputatnih živil, jemlje pravico delavcem na obleko in obutev. Dr. Nikić je odredil, da gre rudar, ki je 30 let v delu, lahko za 10 dni na dopust, a plače medtem ne prejme nobene, dočim so dobivali rudarji doslej tudi dopuste plačane. Delavcem, ki ne bi sprejeli novih pogojev Radićevega ministra, je bilo zagroženo, da morajo s trehobom za kruhom. Tako se je nova «kmečko-delavska zveza» prav dobro upeljala pri rudarjih. Industrijski delavci, ki bodo vsi občutili posledice novega meznega sistema, se lahko zahvalijo pri radićevcih.

+ Posl. Sušnik v Beogradu. Klerikalni poslanec Sušnik je prišel v Beograd. Ob tej priliki se je sestal z Liubo Davidovičem, s katerim je govoril o političnem položaju, predvsem pa se je zanimal za odnose Davidovičeve stranke napram muslimanski stranki, ki se je pred dnevi izrekla v Sarajevu za ureditev države v jugoslovenskom duhu in svojega prejšnjega avtonomističnega stališča sploh več ne narčala. Da klerikalne avtonomiste ti odnosično močno skrbe, je umljivo. Pa tudi druge skrbi imajo klerikalni avtonomisti. Kakor poroča «Hrvat», je posl. Sušnik izjavil beograjskim novinarjem, da se pod novo vlado niso zgodile v Sloveniji nobene izpremembe med upravnim uradništvom. Kolikor je njemu znano, je bil premeščten samo en profesor, vsi drugi pa so ostali na svojih mestih, na katerih so bili pred osnovanjem RR-vlade. Da tega posl. Sušnik ni izjavil z lahkim srcem, je jasno. Saj je s svojo ugotovitvijo demantiral ne samo klerikalne trditve o strankarstvu našega uradništva, ker je s tem odkrito povedal, da samostojnim demokratom nasprotna vlada ni naša nobenega vzroka za preganjanje uradništva v Sloveniji, ki je prej ko slej vršilo službo po svoji vesti, po zakonu in brez ozira na strankarsko pripadnost. Klerikalno željo po preganjanju državnih uradnikov, ki so slučajno po svojem prepričanju samostojni demokrati, dasi so vedno vršili svojo službeno dolžnost, si je treba zapomniti.

+ Vzorni katoličani. V Zagrebu izdaja francoska generacija svoj «Mlado hrvatski Pokret», ki se sicer previdno čuva izpadov proti državi, zato pa o kritiziranju vseh institucij, zasnovanih na državnem in narodnem edinstvu, ka že ostre rožičke. Posebno rad napada jugoslovensko Sokolstvo, da zamore povzdigovati hrvatskega Sokola, kateremu očitvidno služi za poslušbeno glasilo. Zanimivo je zato, kako v poslednih številki razločuje, da je hrvatske-

mu Sokolstvu edini cilj hrvatski narod in njegovo popolno osvobojenje, kateremu mora poslušati tudi cerkev in vera. Pravi: «Ako temu cilju more poslušati tudi vera, zakaj bi se sedaj brez potrebe, a drugim za voljo, žalilo to narodno čustvo. Hrvatsko Sokolstvo ni in ne more biti protivrska institucija, tem več mora zbirati vsa sredstva, s katerimi se bo narodu omililo in ga organiziralo v močne narodne vrste. Hrvatsko Sokolstvo še izdaleka ni izpolnilo svoje nacionalne dolžnosti napram hrvatskemu narodu, zato bi bilo uprav brezumno, ako bi si samo iz roko izblialo ona sredstva, ki mu morejo poslužiti za doseženje glavnega cilja vsega hrvatskega naroda, a to je: popolno kulturno in nacionalno osvobojenje hrvatskega naroda.» Zares vorno katoliško prepričanje: četudi ne veruješ, hlini narodu, da si pobožnjak. Ni izključeno, da hrvatski Sokolaši osnujejo še svoje Marijine družbe, vse za voljo «popolnega kulturnega in nacionalnega osvobojenja hrvatskega naroda».

+ Sto vreč dukatov. Poročevalec «Vremena» sporoča iz Zeneve, kako se je Radić v dvorani delegatov pogovarjal s Cankovom in mu dejal: «Dobro je, da ves bolgarski narod želi zbližanje z nami, ujedinjjenimi Srbi in Hrvatji. Cankov je nato tiho odgovoril Radiću nekaj, česar nisem slišal — prvi poročevalec — toda Radić mi je nato dejal: «Ne maram Vam povedati, kaj mi je odgovoril Cankov, toda to Vam rečem, da je njegova izjava vredna sto vreč dukatov...» To je vsekakor velezanimivo takisanje prijateljskih izjav gospoda Cankova. A kako visoko Cankov ceni Radićeve eksportacije, se seveda ne ve. Še daleko zanimivejša pa je bilo Radićevo priznanje na banketu novinarjev Male antante, kjer je poleg vsega drugega poudaril: «Jaz sem bi nor, toda tudi norost ima svoje meje». Kako umestno je bilo to lastno priznanje, dokazuje dejstvo, da ga z ogromnim zadoščanjem beležijo režimski listi prav tako kakor opozicijski.

Schüller-jev roman

«Hohštapler»

priđe v «Kino Dvor»

Po svetu

— Saklatvula ne sme v Ameriko. Ameriški državni tajnik Kellogg je naročil amerišku konzulu v Londonu, da mora razveljaviti potno dovoljenje komunističnemu poslancu Saklatvali, ki se je hotel udeležiti medparlamentarne konference v Washingtonu.

— Italijanske želje po novih kolonijah. Rimski «Messaggero» piše glede v Zenevi predlagane mednarodne gospodarske konference, da bi se morala ta konference baviti predvsem z razdelitvijo kolonij in sirovin na države, ki jih potrebujejo. Francija, ki ima vedno manj prebivalstva razpolaga z velikim bogastvom na kolonijah in sirovinah, dočim primanjkuje Italiji, ki ima vedno več prebivalstva, vseh sirovin in komaj preživlja svoje prebivalstvo.

— Odgditve Čičerinovega potovanja v Evropo. Sovjetsko poslanstvo v Varšvi je sporočilo poljski vladi, da Čičerin iz zdravstvenih ozirov ne more potovati v ino zemstvo. V poljskih vladnih krogih menijo, da obišče Čičerin Varšavo prve dni meseca oktobra.

— Mednarodna konferenca invalidov v Zenevi. Te dni se vrši v Zenevi po inicijativi Zveze francoskih invalidov in bivših bojevnikov mednarodna konference vojnih invalidov iz onih držav, ki so največ trpele v svetovni vojni. Konferenca razpravlja o sredstvih, kako bi mogli vojni invalidi najuspešneje zagovarjati svoje interese in kako bi mogli sodelovati pri delu za ohranitev mira.

— Nemški socialni demokrati napovedujejo boj sovražnikom republike. Na zborovanju socialnodemokratske stranke v Heidelbergu je govoril tudi poslanec Keil, ki je izjavil: Socialni demokrati smo v opoziciji, toda ta opozicija je popolnoma drugačna od predvojnje. Ako sedaj ne sodelujemo v vladi, vendar je smoter našega boja, da preženemo iz vlade «vražnike republike in delovnega ljudstva. Mi smo pravi nosilci republikanske politike. Prihodnje parlamentarne volitve morajo temeljito obračunati s sovražniki republike.

— Priključitveno vprašanje. Grof Bernsdorf, nemški opazovalec pri Zvezi narodov, je izjavil, da po njegovem mnenju priključitveno vprašanje nikakor ni aktualno. Predsednik Loeb je zagrešil napako, ko je po svojem dunajskem potovanju obiskal Pariz. Mirovna pogodba sama predvideva združitve Avstrije z Nemčijo. V debati o mousluskem vprašanju se je reklo, da je treba upoštevati želje trilettr milijona Arabcev, torej bo treba računati tudi z voljo sedmih milijonov Avstrijcev.

— Militaristična Nemčija. Konservativec von Oldenburg je imel v Deutsch-Eylau govor, v katerem je rekel med drugim: Nemška mladina je pripravljena umreti za domovino ob prvem topovskem strelu. V Berlinu sem opazil kolosalno «Strammheit» vojsstva. «Stahhelm», «Jungdeutsches Ordens», «Wehrwolf» in druge rodoljubne organizacije so zato, da tvorijo podaljšanje za našo vojsko.

× Nepreviden potnik zakrivil železniško nesrečo. Na kolodvoru v Leuze v Belgiji se je pripetila 16. t. m. težka železniška nesreča. Nekí potnik je odprl vrata vagona, ko je vlak še vozil, in vrata so zadela kretača tako močno na glavo, da je vsled bolečin spustil dvigalo kretnice, kar je povzročilo, da so zadnji vagoni skočili s tira. Nesreča je zahtevala več slovenskih žrtev. Dva potnika sta bila mrtva, deset na težko ranjeno.

Naši kraji in ljudje

Dr. Josip Sernec †

Včeraj zjutraj je umrl v Leonišču v Ljubljani v starosti 81 let, starosta celjskih Slovencev, dr. Josip Sernec. Podlegel je posledicam težke operacije.

Dr. Josip Sernec je bil markantna oseba v narodni, gospodarski in politični zgodovini slovenskega naroda. Rojen dne 4. marca 1844 v prijazni Slov. Bistrici ob vznožju zelenega Pohorja, je slišal v mladih letih v svoji rojstni hiši, ker mu je bila mati iz nemškega rodu, skoraj več nemške kakor slovenske govornice. Navdušen za vse le po, rahlega in sprejemljivega srca, se je začel ogrevati v narodnem idealu šele na mariborski gimnaziji, kjer je imel za profesorja slovensčine suplenta Ivana Majcigerja. Vplivni mentor mu je bil dalje starejši brat dr. Janko Sernec, ki je prišel leta 1861, iz Karlovca kot koncipijent in mariliv narodni delavec v pisarno dr. Dominkuš, in prinesel s seboj polno navdušenja in ljubezni do slovenskega sveta. Globok vpliv na nardjenega dijaka so imeli tudi takratni mariborski prvoborniki dr. Dominkuš, dr. Prelog, Šuman in Martin Slomšek s svojim smotrnim narodnim delom.

Junaška doba slovenskega naroda v 60. letih je končno izkresala iz mladega dr. Josipa Serneca kremenit naroden značaj. Prav kmalu je stal v prvih vrstah narodnih boriteljev. Kot visokošolec si je znal na Dunaju in na potovanjih s svojim kavalirskim nastopom in duševno potenco najti pot do najvišjih krogov, kar ni ostalo brez važnih posledic za njegovo poznejše delovanje.

Leta 1876, je prišel mladi dr. Sernec v takrat narodno precej razorano Celje. Kot moč trdne volje in neumornega stremjenja po uspehih, se je takoj lotil včasih naravnost Sisifovega dela v vseh panogah javnega življenja. Spoznal je takoj velik pomen Narodne čitalnice. Zato je postal že po nekaj mesecih njen predsednik. Čitalnici, ki je tekoma let najhujših nacionalnih bojev vzdrževala narodno zavest v Celju in okolici, ustvarila nebrot narodnih, kulturnih in humanitarnih društev, je predsedoval skozi dolgih 48 let. Dolgo dobo let je bil dr. Sernec tudi neovdvojen čitalniškega pevskega zbora. Sodeloval je dalje pri ustanovitvi Dijaške kuhinje v Celju, kumoval nebrot kulturnim narodnim društvom in prednjačil v borbi za enakopravnost slovenskega jezika. Kot advokat je napravil prvo slovensko vlogo na celjsko sodišče, kar je povzročilo takrat po vsem nemškem Celju in posebno pri nemških sodnikih graškega višjega sodišča, velikansko razburjenje. Ko je dosegel nadalje prvi slovenski zemljični vpis, je vzbudil med celjskimi renezati tako jezo, da so vse nemške hranilnice na Spodnjem Štajerskem sklenile, da ne dajo posojila nikomur, ki bi imel v zemljiški knjigi kak slovenski vpis. Razumljivo je, da so odločnega slovenskega narodnega borce silno ostro napadali nemški listi, posebno celjska »Die deutsche Wacht«, ki ga je smatrala kot najnevarnejšega narodnega nasprotnika. Že po dveh letih lokalnega dela, leta 1878., so mu ponudili kmetije iz laškega okraja in Savinjske doline deželnozbornski mandat. Kandidaturo je sicer opustil, ker je moral v Bosno, pač pa je bil izvoljen že pri prihodnih volitvah v graški deželni zbor, kjer je ostal odločen in inicitativen zastopnik slovenskega prebivalstva do l. 1902. Kako velik ugled je užival tudi pri svojih narodnih nasprotnikih dokazuje

dejstvo, da je bil devet let namestnik deželnega glavarja v bivšem štajerskem deželnem zboru. Dr. Sernec je deloval nad 20 let tudi v občinskem zastopstvu celjske okolice, zakar je bil imenovan za častnega občana. Od l. 1889. do 1905. je kot prvi in zadnji slovenski načelnik celjskega okrajnega zastopa izvršil toliko važnega gospodarskega dela, da si je pridobil trajno hvaležnost vsega prebivalstva v okraju. V načelstvu Celjske posojilnice je bil od njene ustanovitve l. 1881., predsedoval pa ji je od leta 1888. do svoje smrti. Celjska Posojilnica je izvršila v preteklih letih neprecenljivo gospodarsko delo. Koliko slovenskih duš je rešila v morju nemškega kapitala, kako ogromne vsote je porabila za podpiranje slovenskega inteligenčnega naraščanja, za razna kulturna in humanitarna stremjenja slovenskega naroda! Dasi varčen gospodar v zasebnem življenju in še bolj na javnih mestih, je imel dr. Sernec vsikdar pravo razumevanje za gmočno podkrepitev vsega javnega narodnega življenja.

Krona njegovega nacionalnega dela na je krasna stavba celjskega Narodnega doma, ki je že tri desetletja izdihuje vsega, kar je služilo slovenskemu narodu v obrambo in življenjsko okrepilo. V tej ponosni stavbi so našla svoj mirno zavetišče vsa celjska naroda, kulturna in politična društva. V njej je začel socialni pokret, ki je obrnil široj bivše Spodnje Štajerske najlepše narodne sadove. Zato so tako pliuskali razburkani valovi renezaške jeze ob to stavbo, a je niso mogli uničiti. Velike zasluze pri tem je imel ravno dr. Josip Sernec.

V svojem zasebnem življenju odkritosrčen in vsled finega nastopa je bil dobrodošel v vsaki družbi. Od mladih let je bil povsod med prvimi. Našel si je tako v telovadnici, kakor na plesišču, na ledu kakor v vodi, na lovu in v visokih gorah. Povsod se je čutil sigurnega. Kljub ogromni vsestranski zaposlenosti ni zanemarjal svoje rodbine. Svoje sinove in hčerke je vzgojil v strogo narodnem duhu. Lansko leto te telesno in duševno žil in sveč slavil 80-letnico svojega rojstva in se ga je pri tej priliki s hvalečnostjo spominjal ves slovenski narod kot značajnega borce za napredno idejo ter kot neumornega narodnega delavca.

Zadnje mesece je 81letni starček pričel bolehati. Pred štirimi dnevi je bil prepeljan v Leonišče v Ljubljano, kjer je bil operiran radi žolčnih kamnov v črevesju. Njegovo telo pa je bilo že pre slabotno in je včeraj zjutraj podleglo posledicam težke operacije. Njegovo truplo so prepeljali včeraj popoldne iz Leonišča na glavni kolodvor in potem v Celje, kjer se vrši pogreb v nedeljo dne 20. t. m. ob 4. popoldne iz hiše žalosti na okoliško pokopališče. S svojim delom si je postavil pokojni dr. Josip Sernec sam najlepši spomenik!

Kongres pravnikov v Beogradu

Beograd, 18. septembra. V Narodni skupščini je bil danes ob 9. uri dopoldne otvorjen kongres pravnikov iz vseh pokrajin naše države. Udeležba je zelo velika, posebno mnogo delegatov je iz Hrvaške. V imenu vlade so prisostvovali zborovanju ministri gg. Uzunović, Radojević in dr. Krajač. Navzoča sta bila tudi češko-slovaški delegat Andrej Černy in mornariški podpolkovnik Mažuranič. Med pravniškimi kapacitetami je omeniti v prvi vrsti Slobodana Jovanovića, dr. Ladislava Polića, Danila Dimovića in večje število drugih strokovnjakov in pravnikov.

Kongres je otvoril Gjoka Nestorović s kratkim nagovorom, v katerem je naglašal veliki pomen kongresa, poudarjal potrebo zblizanja, vzajemnosti in spoznavanja, kar bo posebno vplivalo na izgradnjo skupnega zakonodajstva. Nato je imenom kongresa pozdravil kralja Aleksandra in mu poslal brzojav ni pozdrav. Zastopnik češkoslovaških juristov dr. Černy je prinesel srčne pozdrave češkoslovaških kolegov, želeč kongresu čim najlepši uspeh. Za njim je govoril imenom vlade zastopnik ministra pravde, minister Uzunović, ki je v patriotičnem govoru izražal svoje zadovoljstvo, da se po kongresu v Zagrebu in Ljubljani vrši sedaj kongres tudi v Beogradu. Pozdravil je udeležence imenom vlade in izrazil željo, da bi zborovanje rodilo sadove, ki se pričakujejo.

Kongres je prešel potem na dnevni red. Prva točka je bila: Ali je potrebna in kako naj se uvede udeležba laičnega elementa v kazenskem presojanju? Referirali so dr. Marković, univ. prof. v Beogradu, dr. Stanko Frank, profesor na zagrebški univerzi in dr. Metod Dolenc, prof. ljubljani, vseučilišča. Dr. Frank je nastopal proti udeležbi lajkov pri poroti in naglašal neugodne strani. Predložil je v tem smislu tudi posebno resolucijo. Ako pa bi se že sprejelo sodelovanje lajkov, potem je po njegovem mnenju potrebno, da se uvede nemški sistem. Naglašal je tudi jako važen moment, da so lajki vedno pod vplivom pravnikov.

Ker je bila druga točka dnevnega reda preložena na popoldne, se je nato razpravljalo o »Nasledstvu v zadržnem pravu«. O tej točki je referiral doven naših pravnikov, predsednik kasacijskega sodišča v pokouju, Mihajlo Jovanović, koreferent pa sta bila Dragutin Tončič, banski svetnik v Zagrebu in dr. France Goršič, načelnik oddelka za socialno politiko v Ljubljani.

Popoldanska seja je bila posvečena civilnemu pravu. Prvi je govoril univ. prof. dr. Arangjelović, ali in kako naj se dopusti v civilnem procesu neomejena poraba prič. Odločil se je za sistem v Srbiji. Za njim sta govorila univ. prof. dr. Žugljija iz Zagreba in deželnosodni svetnik dr. Vladimir Golia iz Ljubljane.

Kot zadnja točka se je razpravljalo vprašanje izenačenja moških in ženskih potomcev v dednem pravu. Referiral je dr. Stanko Lapajne, univ. profesor iz Ljubljane. O tem sta govorila tudi univ. prof. dr. Iljić iz Subotice in dr. Anica Majukac iz Zagreba. Njihova izvajanja so bila soglasna.

Posebno gđč. Majukac je bila burno aklamirana.

S tem je bil današnji program končan. Zvečer je bil v skupnih prostorih »Kazine« in »Pariza« slavnostni banket. Udeležili so se ga vsi zborovalci, kot zastopnik kralja podpolkovnik Mažuranič in vsi člani vlade, ki se nahajajo v Beogradu. Govorili so Nestorović, Krajač, Uzunović in dr.

Jutri se začne delo po sekcijah, ki bodo razpravljale o današnjih štirih referatih. Ob 4. popoldne se zborovalci z ladijo »Aleksander« odpeljejo na Sotino po Savi in Donavi. Na ladiji bo mestna občina priredila zakusko. Zvečer bo slavnostna predstava v gledališču. Tretji dan kongresa, v nedeljo, se bodo čitale in izglasovale resolucije, volil se bo novi odbor kongresa, dalje so na programu vprašanja in predlogi ter zaključek kongresa. Popoldne ob 3. bodo tekme »Kola iahača« na čast gostom. V ponedeljek bo izlet v Arangjelovac in okolico.

Posebno gđč. Majukac je bila burno aklamirana.

S tem je bil današnji program končan. Zvečer je bil v skupnih prostorih »Kazine« in »Pariza« slavnostni banket. Udeležili so se ga vsi zborovalci, kot zastopnik kralja podpolkovnik Mažuranič in vsi člani vlade, ki se nahajajo v Beogradu. Govorili so Nestorović, Krajač, Uzunović in dr.

Jutri se začne delo po sekcijah, ki bodo razpravljale o današnjih štirih referatih. Ob 4. popoldne se zborovalci z ladijo »Aleksander« odpeljejo na Sotino po Savi in Donavi. Na ladiji bo mestna občina priredila zakusko. Zvečer bo slavnostna predstava v gledališču. Tretji dan kongresa, v nedeljo, se bodo čitale in izglasovale resolucije, volil se bo novi odbor kongresa, dalje so na programu vprašanja in predlogi ter zaključek kongresa. Popoldne ob 3. bodo tekme »Kola iahača« na čast gostom. V ponedeljek bo izlet v Arangjelovac in okolico.

Posebno gđč. Majukac je bila burno aklamirana.

S tem je bil današnji program končan. Zvečer je bil v skupnih prostorih »Kazine« in »Pariza« slavnostni banket. Udeležili so se ga vsi zborovalci, kot zastopnik kralja podpolkovnik Mažuranič in vsi člani vlade, ki se nahajajo v Beogradu. Govorili so Nestorović, Krajač, Uzunović in dr.

Jutri se začne delo po sekcijah, ki bodo razpravljale o današnjih štirih referatih. Ob 4. popoldne se zborovalci z ladijo »Aleksander« odpeljejo na Sotino po Savi in Donavi. Na ladiji bo mestna občina priredila zakusko. Zvečer bo slavnostna predstava v gledališču. Tretji dan kongresa, v nedeljo, se bodo čitale in izglasovale resolucije, volil se bo novi odbor kongresa, dalje so na programu vprašanja in predlogi ter zaključek kongresa. Popoldne ob 3. bodo tekme »Kola iahača« na čast gostom. V ponedeljek bo izlet v Arangjelovac in okolico.

Posebno gđč. Majukac je bila burno aklamirana.

S tem je bil današnji program končan. Zvečer je bil v skupnih prostorih »Kazine« in »Pariza« slavnostni banket. Udeležili so se ga vsi zborovalci, kot zastopnik kralja podpolkovnik Mažuranič in vsi člani vlade, ki se nahajajo v Beogradu. Govorili so Nestorović, Krajač, Uzunović in dr.

Jutri se začne delo po sekcijah, ki bodo razpravljale o današnjih štirih referatih. Ob 4. popoldne se zborovalci z ladijo »Aleksander« odpeljejo na Sotino po Savi in Donavi. Na ladiji bo mestna občina priredila zakusko. Zvečer bo slavnostna predstava v gledališču. Tretji dan kongresa, v nedeljo, se bodo čitale in izglasovale resolucije, volil se bo novi odbor kongresa, dalje so na programu vprašanja in predlogi ter zaključek kongresa. Popoldne ob 3. bodo tekme »Kola iahača« na čast gostom. V ponedeljek bo izlet v Arangjelovac in okolico.

Posebno gđč. Majukac je bila burno aklamirana.

S tem je bil današnji program končan. Zvečer je bil v skupnih prostorih »Kazine« in »Pariza« slavnostni banket. Udeležili so se ga vsi zborovalci, kot zastopnik kralja podpolkovnik Mažuranič in vsi člani vlade, ki se nahajajo v Beogradu. Govorili so Nestorović, Krajač, Uzunović in dr.

Jutri se začne delo po sekcijah, ki bodo razpravljale o današnjih štirih referatih. Ob 4. popoldne se zborovalci z ladijo »Aleksander« odpeljejo na Sotino po Savi in Donavi. Na ladiji bo mestna občina priredila zakusko. Zvečer bo slavnostna predstava v gledališču. Tretji dan kongresa, v nedeljo, se bodo čitale in izglasovale resolucije, volil se bo novi odbor kongresa, dalje so na programu vprašanja in predlogi ter zaključek kongresa. Popoldne ob 3. bodo tekme »Kola iahača« na čast gostom. V ponedeljek bo izlet v Arangjelovac in okolico.

Trgovec z dekleti

pride iz St. Silosa v Ljubljano! Dekleta pazite!

Tihotapec in falzifikator Röhel aretiran v Zagrebu

Zagreb, 18. septembra. Kakor znano, je bil meseca julija v vlaku Maribor - Zagreb aretiran človek ki je pri Pragerskem skočil skozi okno stranišča iz vlaka in zbežal. V vlaku je nastil kovčeg, v katerem je bilo večje število ponarejenih vojnih obveznic ter beležnico z imenom Alojzij Röhel, rojen 1891. na Dunaju in pristojen v Veliko Nedeljo, okraj Ptuj. Zaplenjene obveznice in beležnice so oddali sodišču v Mariboru. Mariborsko sodišče je o tem obvestilo tudi zagrebško policijo, ker se je v beležnici nahajalo več naslovov iz Zagreba, med njimi naslov Josipa Igljica, Zagreb, Prilaz 27.

Predvčerajšnjim je neki detektiv obiskal Igljičevo stanovanje in našel v kuhinji človeka, ki se je bril, v sobi pa Igljica, ki je takoj priznal, da je človek v kuhinji Röhel. Igljič ni vedel, da se Röhel bavi s ponarejanjem. Röhel je bil takoj aretiran in je na policiji priznal vse. Skupno z Jankom Hrvojem, bivšim ravnateljem kavarne »Medulic« v Zagrebu in z nekim trgovcem Markovičem iz Beograda so v Gradu naročili v neki tiskarni 12.000 ponarejenih obligacij. Marković je odnesel 1500 obveznic v Beograd in jih tam razpečeval. Marković je izmišljeno ime in se dotičnik piše Risto Mavrilović. Njegovo bivališče že 14 dni ni znano in je za njim izdana tiralica.

Tragična smrt železničarja

Ljubljana, 18. septembra. Šiška je danes že na vse zgodaj zvedela, da se je pripetila na progi poleg državneza kolodvora težka nesreča. Nekaj pred 7. uro je namreč samovoljno končal pod vlakom 65 letni unokolenivlakovodja in hišni posestnik Ivan Noč, stanujoč na Lepodvorski cesti številka 28.

Ivan Noč je imel v svoji družini težke brizge. Med njim in ženo so se pojavile zadnja leta vedno večje diference. Često je prišlo v družini do žalostnih prizorov, ki so vodili celo do pretenov med obema zakoncem. Motiv je intimnega značaja. Žena je vložila proti svojemu možu celo tožbo na ločitev zakona. Noča je to težko zadelo in ga popolnoma strlo. Temu je sledil ured nekaj dnevi zopet hud nastop. Med priporočilo je Noč ženo močno udaril. Najiholi je trpela vsled takih družinskih nastopov 17 letna hčerka Anica, katero je imel oče zelo rad. Tudi rad zadnjeza udarca je vložila žena proti možu tožbo. V skrajni razburjenosti se je končno Noč odločil, da gre prostovoljno v smrt, da se odreši vseh skrbi in težkih razmer.

Včeraj je hodil ves dan zelo potrpet po Šiški, se ustavljal v raznih gostilnah in tožil o svoji nesreči. Ponovno se je tudi izrazil, da namerava napraviti konec svojemu življenju. Rekel je, da pojde pod »Gorenica«. Skoro celo noč se je zadržal zunaj, danes zjutraj na je prišel že na vse zgodaj na gorenjsko progo. Tam je splezal na neki vagon, ki je stal ob stranski progi. Ko je ob 6.48 privozil na postajo Itranjski gorenjski vlak, je skočil Noč dva metra pred njim na progo in se vlezl čez tračnice. Vlak je njegovo truplo razopolnil, vrzel spodnji del takoj stran, gornji del telesa pa odbil šele nekaj metrov naprej.

O samomoru so železničarji takoj obvestili policijsko direkcijo, nakar sta prispela zdravnik dr. Travner in policijski nadzornik Gruden. Na zdravniškovo odredbo so prepeljali truplo takoj v mrtvašnico k Sv. Kristofu. Takoj po ne-

V nedeljo, 20. septembra, pretresljiva drama

„Parizanka“ z ljubko Mary Philbin znano iz filma »Praters«.

Kino »Ideal«

Roman Novaro

je najlepší človek Amerike, ki je tudi v Ljubljani posebno med ženskim svetom zelo priljubljen, igra samo še danes v

„Rdeča lilija“

ali »Trnjeva pot male Marice«,

Kino »LJUBLJANSKI DVOR«.

Predstave: ob delavnikih ob 4., ½ 6., ½ 8. in 9. — Ob praznikih ob ½ 11., 3., ½ 5., 6., ½ 8. in 9. uri.

sreči se je zbrala na licu mesta velika množica ljudi, ki je živo pomilovala nesrečnega, ki je v poznih letih v obnovo izvršil usodni korak. Pri njem so našli samo vabilo k sodišču in dva poslovlina listka: enega na vse, ki so ga poznali, drugi pa je bil naslovljen na ljubljeno hčerko Anico.

Občinske volitve v Mostah

G. Josip Oražem, posestnik, trgovec, tovarnar in poleg tega tudi župan v Mostah, je postavil za nedeljske občinske volitve svojo »gospodarsko-delavsko (I) listo«, ker si po 13letnem županovanju ne upa več nastopiti pod klerikalno firmo SLS. Steber klerikalne stranke v Mostah, ki ima baje po zatrejanju »Slovenca« velikanske zasluze za Moste, noče biti nosilec oficijelne liste SLS, ampak nastopa pod gospodarsko in »delavsko« krinko.

Pa mu brzokone tudi ta nova firma ne bo pomagala, ker je g. Oražem za svojega županovanja pokazal veliko skrbi za občinsko gospodarstvo, še manj pa za delavske sloje. Niso še tudi pozabljeni medvojni časi, ko se je g. Oražmu sicer prav dobro godilo, ko pa so delavske družine umirale gladu.

V Mostah razširjajo Oražmovi ljudje sedaj pred občinskimi volitvami letake, ki pravijo, naj vsakdo voli Oražmovo »gospodarsko-delavsko« listo, kdor je za pošteno in napredno gospodarstvo v Mostah? Morda Moste niso tako majhne, da bi ne imele človeka, ki bi vsaj tako dobro, ako ne znatno bolje, vodil pošteno in napredno gospodarstvo v občini, kakor dosedanji klerikalni župan Oražem.

Ravno zato pa, ker je v Mostah tudi precej takih ljudi, ki se na tako gospodarstvo v prid vsem občanom veliko bolj razumejo, pa v nedeljo volilci ne bodo volili Oražmove liste, ampak bodo vrgli svoje krogljice v I. »skrinjico«, kjer bodo združili svoje glasove vsi, ki so za resnično pošteno in napredno občinsko gospodarstvo v Mostah.

Naša skrinjica je prva!

Likvidacija radičevske kot stanovske stranke

Že včeraj smo omenili, da so radičevci v »Kmetsem listu« izdali poziv na delavstvo, naj se organizira v njihovi stranki. Bivša SKS, sedaj radičevska stranka, ki je doslej trdila, da zastopa »kmečke interese«, izjavlja s tem da bo obenem branila tudi še delavske interese, kar se z drugimi besedami pravi: braniti hoče interese konzumentov v. Kajti delavec ima dve velikih gospodarski želji: čimvečje mezde in čim cenejša živila. Naša bivša SKS orestopa naenkrat med organizatorje in branitelje teh delavskih interesov.

Reči moramo, da je to jako pogumen korak. Že uničenje lastne stranke in izročitev zagrebškimi politikom je bila drzna odločitev, ki jo obsoja do dna duše vsak pameten slovenski kmet. Politične harlekinade so bile doslej specialiteta Zagreba, zdaj pa so prešle tudi v Slovenijo.

Izgleda pa, da se cirkus nadaljuje. Naenkrat je bivša SKS tudi stranka — konzumentov. Glej, glej, napredek je ogromen. Doslej se je jezilo na industrijo, da delavca jemlje in da so njegovi izdelki dragi. Zdaj naenkrat pa bo vse obratno. Dozdej je bila jeza na socialne naprave za pocenitev živeža delavcem, odslej bo drugače. »Veleagrarni« program se vrže čez plot, oziroma vtakne pod plašč, kadar se stopi v radičevsko delavsko organizacijo...

Idejo, družiti kmetovalca z industrijskim delavcem v skupni organizaciji proti drugim stanovom, se je rodila v Rusiji med boljševiki, ki so za pesek v oči povabili kmete k sebi. Komunisti so osnovali v okviru rdeče internacionale še zeleno internacionalo. Tudi Radičeva HRSS je pristopila, pa si je pri tem osmoldila peruti.

Zdaj se ista ideja poraja pri bivši SKS. Poleg kmetov še — delavci v nekakšni veleagrarno-konzumantski stranki!

Vsak resen človek se mora tem otročjim smejati. Zeleni generali so izbili »busolo« in bi spravili radičev noč cel svet v svoj žakelj. A ko zave-rovanje gledajo delavske čete konzumentov v bratskem objemu z veleagrarci, padejo sami v jamo smešnosti.

Francooski velefim

„Königsmark“

II. del predvaja se nepreklono samo še danes. Kdor je videl I. del, naj nikakor ne zamudi tudi II. de'a, ki po strokovni kritiki po svoji dobri igri in prizorih presega še prvi del

Kino »Ideal«

ELITNI KINO Matica
Telefon 124.
Predstave ob delavnikih 4., ½ 6., ½ 8. in 9. uri
Predstave ob nedeljah: 3., ½ 5., 6., ½ 8. 9.
Prvovrstni umetniški orkester svira pri vseh predstavah.

Žena ki je grešila

Krasna salonska družabna igra v 7 dejanjih. Po splošnem priznanju je to eden izmed redkih filmov, ki ne potrebuje posebne reklame. Krasna vsebina, fina igra ter novi najmodernejši način režije in osvetljenja nosameznih slik postavljajo ta film v red prvovrstnih filmov. Vsc ostalo Vam pove naslov filma.

Kulturni pregled

Srebrni venec na Njegošev grob na Lovčenu. Beogradska vlada je sklenila položiti vrhu Njegoševega groba na Lovčenu srebrni venec, katerega ponese v Cetinje minister za verstvo g. Trifunović.

Iz društva oblikujočih umetnikov v Zagrebu, je izstopil akad. slikar, grafik prof. Milenko D. Gurić radi sličnega koraka par svojih tovarišev.

Koncert violonista Vaše Pflhoda v Zagrebu. Dne 29. t. m. nastopi v zagrebški koncertni dvorani virtuos na gosli Vaša Pflhoda. Spremljal ga bo na klavirju njegov stalni spremljevalec, francooski pianist Charles Cerne.

Dramska premijera v Osljaku. V osljskem gledališču so imeli te dni premijero komedije »Zvesti Maksimilijan«, katero sta napisala Impekoven in Matern. Naslovno vlogo le igral Tošo Stojković.

Ivo Vojnović v Splitu. V nedeljo dne 20. septembra se pripelje v Split pisatelj Ivo Vojnović. Čital bo na premijeri svoje drame »Maškarate izpod kuplja« prolog,

naslednji dan pa bo recitiral najnovejše delo štiridejanski »Prolog nenapisane drame«. Razstava v Beogradu. V Beogradu so dne 13. t. m. otvorili jesensko razstavo slik, katera bo javnosti dostopna do 1. oktobra. Razstava se nahaja v kralja Milana ulici št. 40, v dvorani restauracije »Claridge«.

Azard Oestwig v Beogradu. Kakor smo že ponovno poročali, se otvori letošnja koncertna sezona v Beogradu s tremi vokalnimi koncerti junaškega tenorja dumaiske državne opere. Azarda Oestwiga. Koncerti se bodo vršili dne 20., 22. in 24. septembra. Oestwig je speciallist v Wagnerjevem repertoaru in nastopa sedaj na Dunaju v vlogah L. Slezaka.

Josip Rihavec v beogradski operi. Tenorist Jos. Rihavec nadaljuje svoje uspešno gostovanje v beogradski operi in je pel v četrtek zvečer v priljubljeni Offenbachovi operi »Hoffmannove pripovedke«. Sodelovali so solisti: Pisarević, Petrović in Stefanović ter dame: Volevač, Pisarevičeva, Pinterovićeva in Vrhunčeva. Baletne točke sta ple-

sala za Kirsanova in g. Fortunato, dirigiral je kapelnik Matačić, režiral Pavlovski.

»Zora, dan, noč« v Beogradu. Nicodemijev komedijo »Zora, dan, noč« ki je bila lanj na repertoarju ljubljanske drame, igrajo sedaj v Beogradu. Glavne vloge sta zasedla ga Dugaličeva in g. Dragutinović, kot režiser funkcija Memžilo Milošević.

Glasbeno akademijo so otvorili v villi D'Este, posesti pokojnega Franca. Ferdinanda v Rimu, Obiskujejo jo izključno Američani.

Stoletnica gramskega gledališča v Gradcu. Dne 4. oktobra bo obhajalo dramsko gledališče v Gradcu stoletnico svojega obstoja. Gledališče je dalo nemški igralski umetnost: celo vrsto lepih talentov in proslavi svoj jubilej z Goethejevimi »Egmontom« in Mozartovo opero »Don Juane«.

Spored praških gledališč. V Nar. divadlu so na sporedu opere: Pan Twardowski, Več, nj mornar, Tristan in Izolda, Car in tesar ter »Komedijant«. V slednje imenovanem delu pole ruski pevec Baklanov. Malo gledališče igra Pirandellovo dramo »Mož, žival in čednost«, Klaubundov »Kreidekreutz«, Stavovsko gledališče ima na repertoarju »Čaino punčko« in Verdijevo »Travliato«. Novo

memško gledališče uprizarja Shawovo »Svetlo Ivanov«.

Gostovanje praškega Nar. divadla na Dunaju. Med dunajsko Volksopero in Nar. divadlom v Pragi se vrše pogajanja glede gostovanja praškega gledališča na Dunaju. Pogajanja se bližajo ugodnemu koncu. Po sedanjih dispozicijah nastopijo Čehi z eno Smetanovo opero in kakim modernejšim delom. Morda prinesejo Janačkovo »Listo Zvitorepko«.

Boleslav Domaniewski umrl. V Varšavi je preminul dne 11. septembra Boleslav Domaniewski, ravnatelj tamošnje glasbene šole V letih 1880. do 1900. je bil pokojnik znan kot izvrsten pianist. Nastopal je široj Evrope.

Konec pasijonskih iger v Rimu. Rimski stadion je v eni zadnjih noči zgorel. Ozrenj je uničil vse priprave za prikazovanje Kristusovega trpljenja. Pasijon se je dal pred mesecem dni in se je imel ponavljati. Udarac je z: podjetne tem hujši, ker ima podjetje ? : dosedaj velikansko izgubo. Primanj-kijaj radi požar: naša poldruzi milijon kr: in s to pasivno postavko je usoda pasijonskih iger zapečatenata.

Vrnivša se iz Pariza objavljam, da je Modni ateljeje M. Sarc zopet otvorila Ljubljana, Kongresni trg 4./I.

Domače vesti

Minister dr. Šuperina na Sušaku, Minister pošće dr. Šuperina je odpotoval na Sušak, kjer bo pregledal poščne in telegrafske postaje na italijansko-jugoslovenski meji. S Sušaka odpotuje v Split na inspekcijo.

Naš novi konzul v Kalru. Dosedanji konzul v Pečuju, Dimitrij Grupčević je oddal svoje mesto novemu konzulu Pavloviću in odpotoval v Beograd, kjer ga je sprejel pomočnik ministra za zunanje zadeve Jovo Marković. Iz Beograda odpotuje novi konzul Grupčević na svoje službeno mesto v Kalro.

Iz državne službe. Pri srezkem poglavarstvu v Celju je imenovan okrajnim komisarjem pripravnik dr. Dragotin Skrinar, ki je obenem premeščen k večjemu županu mariborske oblasti, Premeščeni so: od srezke poglavarstva v Gornjem Gradu k večjemu županu mariborske oblasti kanclist Alojzij Podbukovski, od srezke poglavarstva v Smarju pri Jelšah k srezkem poglavarstvu v Celju ok. komisar dr. Anton Parčnik, od velikega župana mariborske oblasti k notranjemu ministrstvu okrajni komisar Fran Verbič. Na lastno željo je v pokojen okrajni komisar Franjo Rodošec.

Občni zbor ljubljanske sekcije Jugoslov. novinarskega združenja se vrši jutri, v nedeljo ob 10. dopoldne v Ljubljani, damska soba kavarna Emona.

Iz pravniskega kongresa. Kot prvi je prispejal na pravniški kongres zastopnik Slovencev g. dr. Lapajne, vseučiliški profesor v Ljubljani.

Nova upokojitev učiteljstva. Kakor se poročila, pripravila ministar prosvete nov ukaz, po katerem bodo upokojeni vsi oči učitelji in učiteljice, ki imajo že dovolj službenih let. Ukaz bo podpisan najbrže že v začetku prihodnjega meseca.

Delovni čas v državnem statističnem uradu. V državnem statističnem uradu pri ministrstvu za socialno politiko je bil večeraj uveden nov delovni čas od 7. do 13. ure popoldne.

Belgijski dižaki v Jugoslaviji. V Mostar je priselila večja skupina belgijskih dižakov pod vodstvom 4 profesorjev, da proučijo naše kraje in običaje ljudi.

Nov tednik in Sremu. V Sremski Mitrovici je izšel nov tednik »Nedelja«, list za pravoslavni narod, ki bo izhajal vsak terek Urednik lista je g. Stavoroz Mihutinović, okrožni prota v Sr. Mitrovici.

Gerentstvo v Trbovljah. »Slovenec« poroča, da je vlada razrešila sedanjega gerenta v Trbovljah in imenovala novega. Kakor smo se informirali, ta vest ne odzvarja resnici. Čas bi pa bil, da se ta zadeva že privede do pravilne odločitve.

Kongres jugoslovenskih radionosilcev se bo vršil danes v Zagrebu. V prostorih zagrebskega Radiokluba. Razpravljaj bodo o razvoju in današnjem stanju radiofonije v Jugoslaviji, o njenem pospeševanju, o espartanokot mednarodnem radiojazyku itd. Udeleženci si ogledajo radiopostajo v Zagrebačkem Zboru, nato pa se vrši pripravljali sestanek zastopnikov vseh radioklubov v državi in svrhu ustanovitve skupnega saveza.

Smrtna kosa. V Ljubljani je preminula večeraj dopoldne po daljšem trpljenju zasebnica, gospa Marija Pakj. Dosegla je starost 76 let. Pokojnica je bila skrbna mati in blaga ženska, ki je vživala splošen ugled. Pogreb bo v nedeljo, ob 2. popoldne iz splošne bolnice. — V Zagorju ob Savi je umrla večeraj po dolgi in mučni bolezni gospa Ursula Jerin, roj. Rahne. Pokojnica je bila vrla narodna žena in dobra mati. Vzljubljen bil je vsak, kdor jo je poznal. Pogreb bo v nedeljo, ob 16. uri na farno pokopališče. Blag jima spomin, žaljuočim naše iskreno sožalje!

Prva razprava po novem tiskovnem zakonu v Zagrebu. Sotrudnik »Hrvata«, S. Čihlač je nedavno tega objavil članek, v katerem zatrjuje, da je bil tajnik demokratske stranke v Zagrebu, agrarni inspektor Stevo Stojanović poleg Svetozarja Pribličevića eden glavnih krivcev za preganjanje hrvaških uradnikov, posebno profesorjev in učiteljev. Stojanović je vložil radi tega članka proti Čihlaču tožbo, na podlagi katere je bila sedaj odredjena razprava za 22. t. m. Tožitelja zastopa odvetnik dr. Mijo Radošević, obtoženca Ivica Kovačević. Pri tej priložnosti se bo prvič razpravljalo v Zagrebu po novem tiskovnem zakonu, tako da bo ta razprava v gotovem oziru nekakša preizkušnja novega tiskovnega zakona. Za razpravo vlada seveda v zagrebskem novinarskem svetu izredno zanimanje.

Medvedje jame poleg Krvavca. Na željo turistov gremo v nedeljo 20. t. m. v mokriške brlogce, kjer se nahaja obilo preostankov raznega okostja. Kdor se zanima za ekspedicio, naj pride danes popoldne, do 15. ure, v Cerklje k zaupniku SPD ali pa naravnost preko Sv. Ambroža ali Osredka v Dom na Krvavcu. Vreme je krasno, sneg je skopnel. Seboj je vzeti primerno svetiljko in event. cepin; provjanta ni dosti jemati seboj, ker je dom še od otvoritve dovoljno založen z živili. — Krvavec je ravno v jesenski in zimski seziji najbolj prikladna izletna točka, ker je ob čistejšem ozračju neprekosljiv razgled. — Odhod iz Doma na Krvavcu v medvedje jame je ob 7. uri zjutraj. — V slučaju slabega vremena se vrši ekspedicija prihodnjio nedeljo.

Zgradba paviljona na Avall. Ministrstvo za vojno in mornarico je odobrilo kredit v znesku 135.000 Din za zgradbo paviljona na Avall pri grobu Neznaneja junačka. Z gradnjo se prične že prihodnjio mesec.

Popis in pregled vojnih in vojaških invalidov. Da se ugotovi natančno število vojnih in vojaških invalidov je odredil veliki župan ljubljanske oblasti, da se morajo vsi v Ljubljani stalno bivajoči invalidi ponovno popisati, oziroma zdravniško pregledati. Popis in pregled invalidov se bo vršil v pisarni mestnega fizika (Mestni dom, II. nadst.) po mestnih uradnih zdravniških ob določenih dneh od 9. do 12. ure dopoldne in sicer:

Črka A—C 21. septembra, E—C 22. sept. P—H 23. septembra I—K 24. sept., L—N 25. sept., O—P 27. sept., R—S 28. sept., T—V 29. sept., W—Z 30. septembra. K popisu oziroma pregledu prinesiti je invalidsko uverjenje seboj.

Novo železniško postaje. Ministrstvo za promet je sklenilo, da otvori na novi železniški progi Užice-Vardište več novih železniških postaj.

Ruski jezik na učiteljskih odpravljanih. Po naredbi ministra za prosveto se ukine pouk ruskega jezika na učiteljskih. Letos se bo ruski jezik poučeval le še v višjih razredih.

Nov rudnik soli. V vznožju planine Vizitor v Črni gori so odkrili tamošnji prebivalci bogat rudnik soli.

Plodonosna vas. V vasi Rogatica je tokom 2 mesecev rodilo 5 žen 11 otrok. Štiri matere so rodile dvojčke in 1 trojčke. Frančija nas lahko zavidaja.

Cvetje v jeseni. G. Franjo Čimperman iz Polzele nam je poslal krasen bel cvet snežinke, kot izreden pojav narave v tem hladnem vremenu. Snežinka cvete že osem dni kot v prvi pomladi.

Prešernova kočna na Stolu bo odprta in oskrbovana do 27. sept. če pa bo lepo vreme se zatvori še le 4. oktobra.

Stencol, najboljšie sredstvo proti stenicam. Glavna zaloga drogerija Anton Kanc, sinova, Ljubljana, Židovska ulica 1.

Zakon o tisku. Zbirka zakonov XVIII. zvezek. V Ljubljani 1925. Založila Tiskovna zadruga, Cena Din 8., poštnina 75 par. več. Tiskovna zadruga je izdala kot 18. zvezek svoje Zbirke zakonov novi »Zakon o tisku« Naj opozarjamo vse zainteresirane.

Smrtna nesreča v kamnolomu. Pri Sv. Jakobu v Slov. Goricah je zasulo kamenje Frana Šebo, ki je bil takoj mrtev.

Tragična smrt visokošolca v Dalmaciji. Pred kratkim je odšla iz Dolenjega Doča večja družba v kateri je bil tudi visokošolec Banič Josip na lov na Mosor-planino. Ko je napravila kratak odmor, se je vsedel tudi Banič na neko skalo in postavil puško med nogi. K nesreči pa je puška zadela ob skalo, se je izprožila ter zadela Baniča v trebuh. Banič je kmalu nato izdihnil. Študiral je eksportno akademijo v Zagrebu.

Strahna toča na otoku Hvaru. Pred nekaj dnevi je razsajala na otoku Hvaru katastrofalna nevihta, z nalivom in točo, ki je popolnoma uničila ves letošnji pridelek. To je letos že tretji slučaj, da je na Hvaru toča napravila ogromno škodo. Ljudstvo je popolnoma ogupano in prosil državne oblasti za odpuščilo.

Rad 30 Din peš iz Like v Banat. Pred večerajšnjim je prišla novosadska policija pastirja Rada Radakovića, ki se je brez vsakih sredstev potikal po Novem Sadu. Pri zaslišanju na policiji je izjavil, da je bil v Veliki Kikindi pri svojih sorodnikih, ki mu dolgujejo 30 Din in da je šel po ta denar. Sedaj se vrača zopet peš v Liko. Policija kateri se je zdelo ta izjava malo verjetna, je obdržala Radakovića v zaporu in uvedla polvečne glade nejkove identitete.

Smrt vesle strele. Med nevihto, ki je te dni divjala po Hercegovini, je udarila strela v hišo posestnika Save Miletića v Mostarju, ter ubila njega in njegovega sina. Hišo je požar do tal uničil.

Zopet priletel tihoapečakar saharina. V terek popoldne so carinski organi in dunajskem brzovalcu v kupeju II. razreda zaplenili nad 5 kg saharina. Saharin je bil v majhnih zavojčkih skrit pod okni. Edini potnik, ki se je nahajal v tem kupeju, zanika vsako krivdo, vendar pa je bil aretiran in predan oblastim v nadaljno postopanje.

Drzen vlom. V Bjeljni v Bosni so neznanj vlomilci vdrlj v trgovino Miše Vasilčića in mu odnesli 70.000 Din v gotovini ter več oblike. Oblasti zasledujejo nezname drzne vlomilce

Teška letalska nesreča pri Senti. V četrtek popoldne so se pripetila pri Senti teška letalska nesreča. Aeroplan francosko-rumunske družbe, ki vozil med Pančevom in Budimpešto, je padel vsled motornega defeta iz znatne višine na zemljo. Pilot in 1 potnik sta bila teko ramena, dočim je drugi potnik ostal nepoškodovan. Odšel je peš v Sento in se nato s prvim vlakom odpeljal v Beograd.

Se ena smrtina obsodba v Osijeku. Pred večerajšnjim je sodni senat v Osijeku izrekel zopet novo smrtno obsodbo. Na smrt je bil obsodjen 23 letni oženien posestnik Ivan Bačmaza, ki je obtožen, da je 14. junja iz ljubosumnosti umoril svojo ženo.

V nedeljo, 20. septembra, pretresljiva drama „Parizanka“ z ljubko Mary Philbin znano iz filma »Praters« Kino »Ideal«

Denar povrne vsakemu u, komur bi čevlji ali nogavice ne ugaljali, kar je neizpodbiten dokaz, da so „VOIKA“ čevlji in nogavice ne samo najcenojši ampak tudi najboljši! 5393—a

NOGAVICE KLJUČ so najboljšie in najcenejše kajli trpežnost enega para nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato) „ključ“ je lista kot trpežnost štirih drugih parov. Kupite in preverite se!

Schüller-jev roman „Hohštapler“ pride v »Kino Dvor«

Danes koncert

v salonu restavracije na glavnem kolodvoru. Igra prvovrstni salonski orkester železničarske godbe. Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstop prost. — Odprto vsak dan do 1. ure ponoči. 5390—a

Spirit denat.

firnež, oljnate in suhe barve, pleskarske in slikarske potrebbšine

Ravhekar & Derganc

Pred škotljo 20.

Iz Ljubljane

u— Morska žaba se povrne z Raba danes ob 10.25 v Ljubljano, Br. S. I. Jo sprejmejo korporativno na kolodvoru. — Zabarjevi tovariši. 2820r

u— Gledališki oder Nar. čitalnice v Sp. Šiški uprizori v nedeljo, dne 20. septembra in ne v soboto, kakor je bilo javljeno, Gogoljevo komedijo »Ženitev«. Začetek ob 20. uri.

u— Umetnostno - zgodovinsko društvo priredi nameravani izlet na Vrhdenc, Horjul, Zaklanec in Lesno Brdo ob ugodnem vremenu v nedeljo dne 20. t. m. Vodi dr. P. Stele. Odhod z glavnega kolodvora z vlakom ob 7.48, cilj Drenov grič. Pešhoja ves dan 3 do 4 ure.

u— Vabi se g. zastopnik, da se zanesljivo udeleže sestanka, ki se vrši dne 19. septembra, točno ob pol 20. uri v restavracijskem prostoru g. Pečarja (poleg šole) v Novem Vodmatu. Sestanek je važen radi zgradb na Codellijevem zemljišču. — Načelstvo stavbne zadruge »Hera«. 1843

u— Čenl, damam popravila vse vrste klubukov po najnižjih cenah modistka Z. Mahnič-Gorjanec. 348

u— Naznovejše bluze, otroške in damske oblike. pripravila Kristofič-Bučar.

u— Sokol I. v Ljubljani vabi članstvo, da se udeleži proslave tisočletnice hrvaškega kraljevstva, ki se vrši danes, dne 19. septembra ob 20. uri v društvenih prostorih Tabora. Po predavanju družabni večer s sodelovanjem društvenega orkestra. 1848

u— V prvi higijenični brezalkoholni točilnici in okrepčevalnici zraven higijenične razstave na velesesemju, sprejema člani in članice za gojitev treznosti vsak dan. — Mirko Zargaj. 1840

u— Danes zvečer v kolodvorski restavraciji koncert žel. glasb. družva »Sloga«. Prijatelji glasbe se vabijo. 1849

u— Dramatični odsek strok. delav. org. Unije vabi vse članstvo na važen sestanek danes zvečer ob 8. uri v društvenem lokalu v Narodnem domu. — Tajnik.

u— Prva higijenična brezalkoholna točilnica in okrepčevalnica zraven higijenične razstave na velesesemju toči vsak dan pristne gorke in mrzle brezalkoholne pijače. Soke vseh vrst sladkane in nesladkane na drobno in debelo vedno v zalogi. Naslov: Brezalkoholna Ljubljana, Velesesem. 1840

u— Društvo železniških upokojencev naznanja, da je preminul g. Ivan Noč, nadspovednik v pok. Pogreb bo danes ob 4. uri popoldne izpred mrtvašnice pri Sv. Kristofu. Člani društva naj se udeleže pogreba v žim večjem številu.

u— Promenadni koncert od 11. do pol 1. privedi jutri v nedeljo na trgu Tabor nar. žel. glasbeno društvo »Sloga«. Spored: 1.) Otvoritvena koračnica. 2.) A. Emil Titl: Uvertura po slovenskih napevih. 3.) Dominik Ertl: Velikomestni otroci — valček. 4.) Meyerbeer: Potpuri iz opere Hugonoti. 5.) Eilenberg: Pošta pride, karakt. 6.) Jaki: Potpuri slovenskih narodnih pesml. 7.) Zaključna koračnica.

u— »Doms«, stavbna zadruga državnih nameštencev in upokojencev, r. z. z. o. z. v Ljubljani vabi svoje člane na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo dne 20. septembra ob 10. uri dopoldne v justični palači I. nadstr. dvorana št. 79. Sestanek je velike važnosti, ker se bo na njem razpravljalo o nakupu stavbišč. — Načelstvo. 1853

u— Nesreča pri delu. Na Aleksandrovi cesti je večeraj popoldne med delom na hiši, v kateri se nahaja trgovina g. Ketteja, padel okoli 20-letni delavec Anton Gorzanič, raz zidarski oder na ta in dobil pri padcu kotranje poškodbe, ki pa k sreči niso težkega značaja. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnico.

u— Pozno cvetje. Na vrtu stavbenika Breuerja na Priškovcu je v polnem cvetu hruska, pred muzejem pa cvete bezeg. Res nenavaden pojav narave v tem času.

u— Policijske prijave. Od četnika na petek so bili prijavljeni policijski sledeči slučaji: 2 tatvini, 1 najdba suknjiča, 1 izsleditev potom policijskega dnevnika, 1 popad psa, 1 prestopok cestnega policijskega reda, 1 prestopok prekoračenja policijske ure, 1 neplačan užitek, 1 prestopok tajne prostitucije, 1 oženj in 1 samomor.

u— Zopet tatvina koleca. G. Avgustu Copiču je bilo večeraj ukradeno pred glavno pošto kolo znamke »Bianchi«, vredno 1500 Din. Kolesarji, pazite na svoja kolesa!

u— Pasja nadlega. Po cestah in ulicah se podi vedno več psov, ki tekajo okrog brez vsakega nadzorstva, napadajo pasante in jih grizejo. Hude pse brez nadzorstva ali nepriklenjene pa imajo tudi doma pri hišah in čisto se zgodi, da človeka, ki prihaja v hišo, popadejo. Vsled tega trpe posebno pismošo, na katere imajo, kakor se zdi, psi posebno plko. Pismošo svojo službo mora opraviti in kako pride revež do tega, da pri nešteti posetihi riskira, da postane žrtev popadljivih psov. Apeliramo torej na lastnike psov, da svoje pse priklenejo ali pa jih imajo sicer pod nadzorstvom, ker

pride drugače lahko zopet do hujših prisilnih varnostnih odredb.

u— Uspešen vlom v stanovanje. V sredo v popoldanskih urah, je bil izveden v podstrešno stanovanje trgovskega zastopnika Pavla Česnika, stanujočega na Poljanski cesti št. 25, predrzen vlom. Storilec se je splazil, ko ni bilo nobenega doma, na hodnik, poiskal tamkaj ključ do kuhinje in notri zopet iztaknil ključ do sobe. Tatinski zlikovec je temeljito preiskal stanovanje in si poiskal samo dragocenejše stvari. Odnesei je kompletno, skoro novo moško obleko, modne hlače, telovnik, več komadov topleza perila, dve zlati ovratni verižici ter par zlatih uhanov, v skupni vrednosti nad 5000 Din.

Iz Maribora

a— Ponesrečena goljufija. Pri tukajšnjem trgovcu M. S. je v sredo neki odjemalec na kupil za 2500 Din manufakturnega blaga in mu naročil, naj mu ga dostavi na kolodvor k vlaklu. Trgovec je po svojem vajencu to naročilo tudi izvršil. Na postaji pa je pristopila k dečku neka gospa, češ: »Ti prinašaš to in to, dav meni jaz sem soproga onega gospoda!« Vajenec je bil blago, nič hudega sluteti, tudi izročil. Čez nekaj časa pa je kupec, ki je na kolodvoru zamačkal na svoje blago, pritekel nazaj v trgovino ter na splošno začudenje izjavil, da sploh nima žene. Trgovca in kupec k sreči nista bila oškodovana. Blago se je namreč pozneje našlo v kolodvorski garderobi, ker se neznanika ni upala več dvigniti. Brčkone je zaslutila, da je policija o goljufiji že obveščena.

Iz Celja

e— Mestna pilnarna. Splošno se opaža po mestu, da se občinstvo vse premalo poslužuje plina za kuho, Baje za to, ker je dražji nego običajna vsakdanja kurjava. Treba pa je opozoriti na to, da je kurjava s plinom zelo udobna in jako čisto delo, kar gotovo tudi precej odtehta. Sicer pa občinstvo samo lahko uspešno pomaga, da bo plin cenejši. Treba samo več odjemalcev, pa bo bolje in boljji kup.

Iz Trbovelj

t— Spodaj pred rudniškim konsumom. Ob priliki plačilnega dneva se je spopadlo okoli pol 1. opoldne več delavcev pred rudniškim konsumom. Veče rane sta odnesla: Miha Duša, rudar z vzhodnega okrožja, ki jih je dobil z nožem po glavi in na levo roko ter Alojz Knez, delavec na separaciji, ki je prav tako poškodovan na glavi, ker je priletel z njo ob tla, ko so se ruvali.

t— Iz pestre dnevne kronike. Pri vožnji lesa v jamo na vzhodnem okrožju si je poškodoval levo nogo, kamor mu je padlo bruno, rudar Franc Bergant. — Na separaciji se je ponesrečil Albin Vajdica; ko je ri niil poln voziček pod vrvi, se je drug poln voziček sprožil in ga ujel za komolec in dlan leve roke. — Na zapadnem okrožju je odletela pri tovarenju odkopa železna sporna v trebuh Gregorja Bonče in ga ranila. — Ko so s pomočjo pragov spravljali pri Dukiču stroho lopatija raz vozička na tla, je padel en prag na Janoša Lutarja in ga poškodoval na stopalih obeh nog.

t— Osebna vest. Kot lovski in gozdarski paznik lastnega lova TPD. je bil zaprišečen g. Ivan Roglič iz Hraštnika, ki se ima smatrati kot javna straža. Kot tak uživa vse v zakonih utemeljene pravice, ki pristojajo v § 68. kazenskega zakona imenovanim oblast venim osebam in civilnim stražam.

Iz Primorja

* Poroka. V Gorici se je poročil g. Jos. Kristijan Baudž iz Kanala z gđcno Anico Petrovičevico iz goriške narodne Petrovičeve družine. Billo srečno!

* Smrtna kosa. Umrla je v Trstu po dolgi in hudi bolezni ga. Ivana Valenčič roj. Urbančič. Pogreb pokojnice je bil v petek na tržaško pokopališče. N. v. m. p.

* V Solkanu je umrl 22 letni Jos. Vuga. Pokojnik je bil radi svojega blagega značaja vsem ljudem ljub človek.

* Pogreb Hermine Troštove je bil v sredo zjutraj izpred Trgovskega doma na goriško pokopališče. Pokojnico je spremljala na zadnji poti velika množica občinstva, med katerim je bila posebno častno zastopana slovenska mladina.

* Pred ponovnim razpustom občinskega zastopa v Podgorji pri Gorici. Goriška podprefektura, ki ni hotela potrditi podgorškega župana Karla Simonettija, je razpisala nove županske volitve, kjer je bil vnovič izvoljen za občinskega načelnika Simonetti. Pričakovati je sedaj, da bodo oblastva radi tega koraka razpustile obe svet.

* Občine naj pristopijo k društvu »Dante Alighieri«. Okrožnice s tem pozivom je poslala furianska prefektura vsem podrejenim županstvom, katerim se naravnost ukazuje,

Vladimir Gajdarov v vlogi „Hohštaplerja“ pride v »Kino Dvor«

da morajo pristopiti k društvu »Dante Alighieri« kot člani s prispevkom 200 lir. Če je ta korak groba netaktnost ali samo pomota, se bo kmalu pokazalo. Saj se zdi nemogoče, da bi morale slovenske občine podpirati z denarjem raznarodovalno organizacijo.

* Remdeva »Magda« v Gorici in Ajdovščini. Danes, v soboto se vrši v prostorih goriškega »Trgovskega doma« predstava Remdeve tragedije uboga dekleta »Magda« v 12 slikah, dne 20. t. m. pa se igra ponovi pri g. Bratini v Ajdovščini. Pri obeh predstavah igrajo člani akad. fer. društva »Adrija« iz Gorice.

* Nova goriška bolnica. V Gorici se je ustanovil konzorcij za zgradbo nove bolnišnice. Za predsednika konzorcija je bil izvoljen vodja kr. komisije za izredno upravo videmske pokrajine Gino di Caporisco, za podpredsednika pa goriški senator Bombig. Za bolnico je doslej zagotovljeno 12 milijonov lir kapitala. S tem denarjem bo mogoče sezidati zavod, ki bo ustrezal vsem zahtevam moderne zdravniške vede in potrebam dežele.

* Nove hišne preiskave. V terek zjutraj so tolminski orožniki izvršili hišne preiskave pri zdravniku dr. Serjunu, odvjetniku Devetaku, Alfonzu Struklu in Vinku Fili. Na Bukovem so agenti preiskali tudi stanovanje dijakinje Fanike Obidove. Preiskave v Tolminu so najbrže v zvezi z občinskimivolitvami.

* Ogenj. V Dolenji Vrtojbi na Goriškem je zgorela pred dnevi hiša posestnice Ivanske Saksidove. Pogorelici so sedaj brez strehe.

„Jutrov“ roman LUCIFER

katerega skozinskoz napeta vsebina, prepletena s fantastičnimi zapletlji od začetka do konca, ki prinašajo navdušenemu čitatelju z interesantnim razmotovanjem vsak hip presenečenja, ki mu že sledi razočaranje in konsternacija in zopet presenečenje tako, da so čitatelji nestrpno pričakovali vsako nadaljevanje romana, je izšel in se dobiva pri upravi »Jutra« v Ljubljani.

Vsi ki so ga čitali in oni, ki niso imeli te prilike, naj si ga takoj naroče za — svoje domače knjižnice. —

Bolj zabavati Vas ne more nobena knjiga!

Vezana stane Din 55. Broširana pa Din 45

LUD. BARAGA Ljubljana, Selesburgova u. 61. 15-a II

Zahvala.

Vsem, ki so mi ob nenadomestljivi izgubi mojega dobrega moža

Leopolda Breznika

stali ob strani najsrečnejša zahvala. Zlasti veleč. gosp. dr. Blanketu v Ptuj, preč. duhovščini v Hajdini in Mozirju, zastopnikom javnih oblasti, zastopnikom tvrdke pri kateri je bil rajni zaposlen vsem darovalcem krasnih vencev in cvetic in vsem spremljevalcem ob zadnji poti blagega pokojnika se iskreno zahvaljujem. Bog bodi vsem plačnik.

Mozirje, 17. septembra 1925.

V imenu ostalih: Veronika Breznik-Strnad.

Vremensko poročillo

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	761.6	12.7	sev. vzh.	obl.	
Ljubljana	14.	762.3	18.9	sever	pol. obl.	
Ljubljana	21.	763.5	15.2	sev. zap.	dež	
Zagreb	7.	760.7	13.0	jug. zap.	pol. obl.	5.0
Beograd	7.	761.9	12.0	brezv.		3.0
Dunaj	7.					
Praga	7.	760.3	10.0		obl.	
Inomost	7.					

Solnce vzhsja ob 5.41, zahaja ob 18.6, luna vzhsja ob 5.38, zahaja ob 18.38. Barometer nestanovit, temperatura vihsja.

Dunajska vremenska napoved za s to: Večinoma nejasno, temperatura nekoliko vihsja kot petek, Milo vreme.

Iz življenja in sveta

Porote

Ljubljana, 18. septembra.

Ogromni dohodki Američanov

2231 dolarjev v sekundi.

Pred kratkim je poročalo «Jutro», koliko so morali za lansko leto nekateri Američani plačati davka. Iz tega se vidi, koliko so ti ljudje zaslužili. O tej stvari je izdal ameriški statistik knjžico, v kateri primerja dohodke nekaterih znanih oseb. Je to zelo poučna knjga, ker se iz nje vidi, da nima največ dohodkov oni, ki zavzema najvišje mesto. Kot primer navajamo samo par slučajev, iz katerih se drastično vidi ta razlika.

Leta 1921, zaznamujejo Zedinjene države dva dogodka, ki sta vzbudila pozornost vsega sveta. Eden je bokсна tekma med svetov. prvakoma Dempseyem in Carpentierom, drugi pa razorožitvena konferenca v Washingtonu. Zmagovalec v boksi tekmi, Jack Dempsey, je zaslužil tisto leto vsega skupaj milijon dolarjev. Glavna oseba na razorožitveni konferenci, je bil državni tajnik Charles Evans Hughes, ki je imel pred štirim leti 12.000 dolarjev plače. Leta 1923, je zmagal Dempsey v boju s Firpom in dobil zato lepo vsotico 500 tisoč dolarjev. Za ta denar bi moral delati Hughes celih 32 let. Bokсна tekma je trajala natančno 229 sekund, tako da je zaslužil Dempsey vsako sek. 2231 dolarjev. Za ta znesek je moral delati Hughes več kot dva meseca. Svetovni prvak v boksu je zadal svojemu nasprotniku dvajset glavnih udarcev. Za vsakega je dobil po 41.600 dolarjev. Državni tajnik je delal tri leta in pet mesecev, da je zaslužil toliko. Za vodstvo ameriških zunanjih zadev je dobil državni tajnik Hughes za svojega štiriletnega delovanja le nekaj več, namreč 48.000 dolarjev.

Znani baseballski igralec Babe Ruth dobiva vsako sezono po 52.000 dolarjev plače. To je za 4000 dolarjev več, kot znašajo prejemki državnega tajnika ves čas, ko zavzema to mesto. General Pershing, vrhovni poveljnik ameriške vojske v svetovni vojni, je zaslužil po 10.000 dolarjev na leto, zato pa je moral pomagati zaveznikom do zmage.

Dруг primer: Macu Cormacku so pomniali samo za en fotografčni posnetek 10.000 dolarjev. To je malo manj, kot znaša plača načelnika državnega urada. Slavni pisatelj Irving je spisal znani kuplet «Moja žena je šla na deželo» lepega popoldneva in je z njim zaslužil toliko, da bi lahko plačeval Hughesa celih 20 let.

Herbert Hoover, državni tajnik za trgovino, ima za ameriško gospodarstvo naravnost neprecenljive zasluge. Ima pa za ves svoj trud le 12.000 dolarjev na leto. Pred dvema letoma je povedal neki član ameriškega senata na seji, da sta dobivala ravnateljstva Bedford in Teadle od družbe Standard Oil v New Jersey po 125.000 dolarjev na leto in da je dobivalo pet podpredsednikov po 10.000 dolarjev na leto. Judge Garya, upravnega svetnika družbe United States Steel, in Eugena G. Gracea od konkurenčne tvrdke Bethlehem Steel cenijo na milijon dolarjev dohodkov na leto. Navada je tudi, da plačujejo ravnatelji velikih družb osebi, ki jo hočejo imeti za predsednika, razen stalne plače 100.000 dol. Še lep del čistega dobička.

Pred kratkim je sklenil rudarski inženjer John Hays Hammond s milijonarjem Guggenheimi pogodbo, ki mu garantira po 200.000 dolarjev letno za dobo petih let. Klijenti izvrstnega newyorskiga odvjetnika Samuela Untermyerja pravijo, da ima ta gospod okroglo milijon dolarjev dohodkov na leto. To je trikrat toliko, kot znašajo dohodki predsednika Zedinjenih držav. Iz vsega tega vidimo, da ameriški trgovci in odvjetniki ne vidijo v politiki posebnega vira dohodkov.

Z druge strani pa vidimo iz teh števil, da uradniki v Ameriki nimajo rav-

no velikih dohodkov, ako jih primerjamo z onimi raznih trgovcev. Igralec itd. Toda čeprav niso njihove plače razmeroma ravno velike, vendar zdaleka prekašajo dohodke državnih uradnikov v Jugoslaviji. Rekli smo že, da ima državni tajnik, t. i. toliko kot minister, po 12.000 dolarjev na leto ali 1000 na mesec. To znaša v naši valuti okroglo 56.000 Din na mesec. Kateri naš državni uradnik ima toliko? Niti ministrski predsednik se ne more z njimi kosati.

Kanadijec Smith utonil?

Kanadijec Smith, po poklicu pomorski poročnik, se je odpravil na pot okoli sveta v čolnu. Srečno je prišel v London in dosegel je tudi Pariz. Nedavno se je odpeljal iz Rima. Vozil se je v malem odprtem čolnu, katerega je sam poganjal naprej z vesli. V čolnu je bilo urejeno vse potrebno za pristajanje, kuhanje in spanje. Smith je vozil s seboj potrebni provijant in je od časa do časa izstopil ter prebil nekaj ur na suhem, kjer se je založil z jestvinami ter se javil oblastim.

Zdaj ni že nekaj časa od njega nobene glasu. Ljudje, ki zasledujejo njegovo potovanje, so v skrbih in se boje, da je utonil. Ta bojazen se vidi tembolj utemeljena, ker so našli italijanski ribiči blizu Marine di Pisa steklenico s pergamentom, na katerem prosi Smith hitre pomoči. Zraven sporoča, da je brez hrane in vode ter da je njegov čoln težko poškodovan.

Pisanske pomorske oblasti so poslele par čolnov na izvid in so tudi obvestile nekatere ladje na morju, naj pazijo, če bi kje ugledale kanadijskega čolnarja, a dosedaj ni nihče javil kaj pozitivnega v tej stvari. Smatra se za verjetno, da je Smith ponesrečil in da je vzel steklenico s papirjem v vodo šele tedaj, ko je že obupal nad rešitvijo lastnega življenja.

Stare ladje

Pred kratkim so pisali angleški listi, da je požar uničil najstarejši parnik, ki ga vsebuje Lloydov register v Londonu. To je danska ladja «Fenix», zgrajena leta 1848. Ta parnik je učakal 77 let in je do zadnjega vršil svojo službo.

Ni pa to edini Metuzalem med parniki. So ladje, ki so še veliko starejše. Moderni parniki, zgrajeni iz železa in jekla, nimajo zdaleka tako žilavega življenja kot stare lesene ladje. V Vzhodnem morju je v službi še cela vrsta malih lesenih jadrnic, od katerih je bila najstarejša «Konstanze», zgrajena leta 1723, in je stara torej nad 200 let. V švedski mornarici uporabljajo kot tovorno ladjo jadrnico, ki so jo spustili v morje leta 1749. Ta veteran je bil prvotno gusarska ladja in skoraj sto let last iste rodbine.

Leta 1919, so prodali v Cardiffu na Angleškem staro jadrnico «Good Intent», ki je, ako se smemo tako izraziti, zagledala luč sveta leta 1790. v Plymouthu. Kljub svoji starosti je vrgla ladja pri prodaji v našem denarju še vedno okrog 50.000 dinarjev, to je približno po 2000 Din za tono. Druga zelo stara ladja, ki še vedno dobro pluje in je do pred par leti bila v službi je «Seals», ki so jo zgradili leta 1810. v Southamptonu. Trinaest let kasneje so jo vrgli valovi v hudem viharju na čeri in jo zelo poškodovali; pa so jo zopet popravili in je skoraj sto let vozila po svetu, zlasti v Južno Afriko.

Toda vse te ladje so tako rekoč otroci v primeri z italijansko «Anito», ki so jo pred kakimi 20 leti demontirali v Genovi. To ladjo, seveda leseno, so zgradili za vladarja angleške kraljice Elizabete in je plula nad 300 let po vsem svetu. Ni to bila le najstarejša, ampak menda tudi najpočasnejša ladja. Bila je namreč izredno težka. Njeno telo je obstajalo iz samih hrastovih hlobov, debelih nad 30 centimetrov.

Kar se tiče modernih ieklenih in že-

Vladimir Gajdarov v vlogi „Mohštaplerja“ pride v „Kino Dvor“

leznih ladij, je omeniti, da delajo službo povprečno po 30 do 50 let. Seveda bi bile lahko dobre tudi več stoletij, ako bi bile še moderne. Ker pa se grade vedno nove ladje, čjih tonaza silno raste, postanejo hitro nepraktične in tudi prepočasne. Zato jih kmalu demontirajo in prodajo kot staro železo, ali pa tudi potopijo, ker ne vedo, kam z njimi.

Cigareta v Carigradu

Na Turškem poznajo dva preganjalca skrbi in brig: kavo in tobak. Če je Orientalec lačen, si ne kupi kruha, temveč nažge cigareto. Cigareta mu je edini tolažnik v dolgem času, v družbi pa mu dela življenje še prijetnejše. Cigareta ga budi iz spanja, miri ga v razburjenosti in mu pomaga razpredati fantastične načrte.

Sicer se tudi pri nas ne moremo pohvaliti s sovraštvom napram nikotinu, ali v Carigradu je glede tobaka še nekoliko hušje kakor pri nas. Ni ga sestanka, posvetovanja, zborovanja, razgovora brez cigarete. Cigareta uči Carigradžana misliti, sklepati, odločati v važnih trenutkih. Seveda je turška tobakna režija drugačna kakor naša. Država sicer odvzame pridelovalcu tobak, toda mož pred tem poskrbi, da ostanejo najboljše listi niemu.

Neki režijski uradnik turške vlade je izračunal, koliko cigaret pokade v Carigradu. Meseca julija je šlo v dim 124 milijonov komadov simpatičnih belih, lično rejenih stročnic. To se pravi, da pokade v Carigradu štiri milijone cigaret dnevno, ali 2750 cigaret na minuto. Za mesto, ki ima jedva 600 tisoč prebivalcev, je to pač čudno število. Koliko denarja gre v dim, ki toliko škoduje zdravju!

× Ose prepričile ženitovanjsko podjetno. Ko so se pred par dnevi v Stanford Hopeu pri Southendu na Angleškem nahajali svatje z ženinom in nevesto pri poroki v cerkvi, je zašel v dvorano, kjer je bila pripravljena pojedina, roj os. Na tisoče os je bilo v sobi, tako da se ni upal nihče vanjo. Svatom ni preostalo nič drugega, kot da so šli v restavracijo in naročili novo pojedino.

× Čudna pieteteta. Lani je skočila kneginja Borghese z neke scale na svojem posestvu ob Gardskem jezeru v vodo in se vtopila. Te dni pa se je poročila hči nesrečne kneginje z grofom Henolanijem. Pečino, s katere se je lani vrgla njena mati v valove, so spremenili v oltar, pod katerim se je mlada kneginja poročila s svojim izvoljencem.

× Zastrupljenje s pokvarjenim mesom. V Barmenu na Westfalskem je obolelo v sredo 97 ljudi, ki so jedli pokvarjeno meso. Od teh oseb je ena že umrla, več pa se jih bori s smrtjo. Večina obolelih se nahaja v bolnišnici.

× Tudi rabinci profi ženski modi. Poljski vrhovni rabinec je naročil vsem židovskim duhovnom na Poljskem, naj zanje boj zoper moderno žensko obleko. Odslej je prepovedan vstop v sinagoge ženskam, ki imajo pregole roke ali sicer preveč dekoltirano obleko.

V nedeljo, 20. septembra, pretrosljiva drama

„Parizanka“ z ljubko Mary Philbin znano iz filma «Praters»

Kino «Ideal»

Stedite za dneve
od 2./10. — 10./10.
D. S. L.

Nevarni žepar

Peti dan zasedanja se je porota bavila z vrlo nevarnim in premetenim žeparjem in goljufom na razne igre 27letnim čevljarjem Josom Tikvichijem iz Subotice, znanim klavirtežem. Letos ga je zanesla pot tudi v Belokrajino, kjer je kmalu spoznal, da se da prijetno živeti z njegovo umetnostjo in njegovimi talenti. Dne 24. marca se je vršil v Metliki letni sejem, kamor je prišlo tudi več hrvaških žeparjev, med njimi Tikvichij, brezposelni natakav Avgust Carič ter gostilničar Miroslav Horvat iz Zagreba.

Kot prvi žrtvi sta jim padla v roke posestnik Ivan Rožič iz Loke ter vpočkjeni kretnik Jože Juvanc iz Ljubljane. Rožič je imel v žepu raven 3000 Din še 11.500 Din kot izkupiček za prodane vole, Juvanc pa 400 Din, ki jih je namenil za nakup jajec. Ko sta se oba podala na postajo k vlakcu, ki vozi proti Ljubljani in se prerila skozi gnečo v vagon, je Rožič nenadoma opazil, da nima več svoje listnice. Isto se je zgodilo tudi Juvancu. V vlakcu navzoči orožnik Jakob Devjak je kmalu iztaknil v zadnjem koncu tri sumljive individuje, ki so se nekaj zaupno menili med seboj, a je vsled pomanjkanja dokazov končno vse tri osumljence izpustil. Tikovichi se je podal nato v Gradac, koder je igral med domačini bogatega živinskega trgovca, kojemu je bilo 17 glav živine pomotoma odpeljanih mesto v Zagreb v Ljubljano. Radi preveč sumljivega obnašanja je bil končno aretiran in so pri perustraciji našli pri njem najprej samo 932 Din, pozneje na sodišču pa v čevlju še 5000 Din.

Obtožence se je zagovarjal vrlo premeteno, kot pristen hrvaški žepar, vendar pa je prišel tekom razprave v razna protislovja.

Glede velike vsote denarja, ki jo je imel pri sebi, se je izgovarjal zdaj tako zdaj zopet drugače. Enkrat je trdil, da je pripragal, drugič zaslužil pri kupčijah in prinesel že s seboj iz Zagreba itd.

Porotniki so krivdo glede tatvine pri Rožiču ter vprašanje glede vlačugarstva potrdili z 10, tatvino pri Juvancu pa soglasno zanikali. Senat je nato obsodil Tikvichija na pet let težko ječe.

Berač — požigalec

Drugi je stopil pred porotnike 31letni hlapec, odnosno občinski revež, skoro slepi Janez Grintal iz Križa pri Kamniku. Obtožene je, dasi slep, skrajno hudoben in nemoralen glaslec. Kot pohabljenca ga je njegova domovinska občina prvotno oddala v hiralnico v Komendi. Vsled njegove naravnost patološke hudobnosti in surovosti pa ga je hiralnica po kratkem času vrnila občini nazaj. Od takrat ga že dve leti preživlja zopet občina, kateri je v občutno nadlego in to v prvi vrsti zopet radi hudobnosti. Hrano in stanovanje ima nekaj časa v tej in nekaj časa v oni hiši. Janez, mosto da bi bil svojim sovaščanom hvaljen, je venomer sitnaril ter na vse mogoče načine nagajal ljudem. Kmetška hrana mu ni bila pogodu in če mu niso postregli z raznimi priboljški, je grozil, da so se ga ljudje naravnost bali. Kdor mu ni bil všeč, temu je rad namignil, da mu bo «kak napravila», samo, da ga je pripravil v strah. Vsled svoje nemoralnosti in nasilnosti pa je bil nevaren tudi mladim ženskam.

Dne 18. junija se je oglašil pri posestniku Lovrenču Hribarju ter mu povedal, da se bo zadržal dva in pol dneva pri njem, kjer bo imel hrano in stanovanje. Hribar je bil s tem zadovoljen ter je Grintalu takoj povedal, da bo postelja in večerja že pripravljena. Janez je takoj zahteval dobre postrežbe, nakar mu je Hribar odvrnil, da bo moral pač jesti to, kar domači, kruha pa da bo imel na razpolago kolikor ga bo mogel snesti. Obtoženec pa je imel vse mogoče kaprice. Zahtevalo, da se mu hrana prinese na skedenj, je gospodar zavrnil in pozval Janeza, da pride za hišo k družini, češ: «Tako te pa spet ne bomo strgali». Te besede pa so bile Grintalu že preveč. Ves jezen je odšel od hiše in zagrozil, da bo še pomagaj. Grintal se je nato dva dni potepal okoli, spal na prostem, dne 20. julija pa je prišel okrog pol 4 zjutraj pod Hribarjev kozolec, ki je bil poln sena in ječmena. Grintal je tedaj svojo grožnjo iz-

polnil in kozolec zažgal. Hribar je bil za varovan le za malenkostno vsoto 100 Din, dočim je utrpel 14.000 Din škode.

Obtoženec se je zagovarjal, da ga je pri gnal do tega dejanja nesreča in obup. Pri čem iz vasi pa so vse potrdile, da je samo hudoben in je svoje dejanje izvršil samo iz škodoželjnosti in maščevnosti.

Sedaj ho imela občina pred njim dalje časa mir, kajti porotniki so potrdili njegovo krivdo soglasno, nakar je porotni senat obsodil Grintala na 4 leta težko ječe.

Maribor, 17. septembra.

Ukradena kobila

V noči na 7. maja je bila graški v Turniških ukradena iz kobilarne plementa ameriška kobila z zrebetom ženskega spola. Takoj se je sumilo, da je moral izvršiti tatvino kak Hrvat, ki je že delal na graških v Turniških in so mu bile razmere znane. Orožniške poizvedbe v tej smeri so imele popoln uspeh. 7. maja so aretirali 20letnega poljedelekega delavca Dragotina Dukarića iz Cvetlina ravno v trenutku, ko je na dvorišču nekega krčmarja v Krapini ukradeni živali prodal nekemu ciganu. Živali so vrnili lastniku, Dukarića pa vtaknili v zapor, in je tudi takoj priznal svoje dejanje. Ker je bil Dukarić že enkrat v umobolnici, je bila na zagovornikov predlog današnja porotna razprava preložena, da se ugotovi njegovo duševno stanje.

Svojega moža zastreprila

Danes se je zagovarjala pred poroto tudi 40letna posestnica Marija Horvat iz Cvetkovskega vrha, ki je obtožena poskušene za strupitve svojega moža. Bila je že zadnjič pred poroto, a je bila razprava takrat preložena, da poda kemijski zaved v Ljubljani strokovno mnenje glede strupa, ki ga je Horvatova podtaknila svojemu možu. Obtoženka se je l. 1910. poročila s posestnikom Ivanom Horvatom. Prva leta zakona sta živela v miru in zadovoljstvu, dokler ni prišla vojna. Mož je odšel k vojakom, ženi pa se je dobro godilo, dobivala je podporo in se pričela udajati pijati. Mož je bil pred vojno precej skopi in je zato umljivo, da je ženo med vojno večja prostost zapeljala k svobodnejšemu življenju. Po moževi vrtni voji od vojakov so postali odnošaji med obema zakoncema vedno bolj napeti. Mož jo je pretepal, žena pa je pijančevala naprej. Nobena stvar je ni spametovala. Končno je sklenila, da se iznebi neljubega ji moža, ki ji je bil na potu v njenem veseljaškem življenju. Dne 24. marca je poslala po svojem 12letnem sinu možu v vinograd z arzenom zastrupljen skuban krompir. Sinu je prespovedala, da ne sme ničesar pokusiti od jedi, ta pa je med potjo vseno pokusil zastrupljeno jed, nakar mu je postalo slabo in je prišel bruhati. Ker pa ni očetu ničesar povedal, je mož ves krompir pojedel. Horvatu je kmalu po jedi postalo slabo, prijeli so ga krči, nakar je padel v nezavest. Ko si je nekoliko opomogel, je poklical sosedo, ki so takoj pozvali zdravnika na pomoč. Zdravnik mu je izpral želodec, preiskava kemijskega závoda v Ljubljani pa je ugotovila, da je bila jed zastrupljena z arzenom. Horvatova je pred sodiščem odločno tajila, da bi zastrupila možu namenjeno ječe, češ, da se je mož hotel sam zastrupiti, kar pa ta odločno zanika.

Porotniki so vprašanje o zastrupljenju zanikali z 11 glasovi proti 1 glasu, zaradi česar je bila Marija Horvat oproščena.

Maribor, 18. septembra.

Umor v Velikem Okiču

Rodbini Mihaela Emeršiča in Janeza Cafuto v Velikem Okiču sta živeli dolga leta v neprestanem sovraštvu. Pravda je sledila pravdi, posledice pa so bile seveda veliki pravdni stroški. Odmev teh pravd sega tja do 19. junija. Takrat je moral Emeršič zopet plačati nekemu ptujskemu odvjetniku značne stroške za zastopstvo. Ko se je vračal domov, je zadel v bližini svoje hiše na Janeza Cafuto. Začel ga je zmerjati in ga slednjič sarkastično prašal, koliko časa bo še polagal kamenje na cesti pri svojem posestvu. S tem mu je morda hotel povedati, da ne bo več tako dolgo. Emeršič je prišel skrajno razburjen domov. Zaman ga je skušala žena pomiriti. Mož jo je zavrnil, da to ga ne prenese več in da mora pasti eden ali drugi. Nato je vzel iz omare lovsko puško ter odšel z njo k hiši Janeza Cafute, ki je pravkar sedel s svojo družino pri večerji. Emeršič si je skoz okno ogledal položaj, nato pa dvignil puško in ustrelil na Cafuto iz najbližje razdalje. Pogodil je svojo žrtev naravnost v glavo in je Cafuta kmalu nato izdihnil. Emeršič je prvotno orožnikom priznal, da se je hotel za vsako ceno iznebiti svojega sovražnika Janeza Cafute, pa naj se godi ž njim, kar hoče. — Pred sodiščem pa je izpremenil svoj zagovor v toliko, da je ustrelil Cafuto iz maščevanja, ni pa imel namena ga umoriti.

Porotniki so Mihaela Emeršiča spoznali za krivega, radi česar je bil obsojen na 3 leta težko ječe.

Nezakonska mati

31letna Neža Bratuškova iz Paradiža je imela s čevljarjem Mihaelom Kokoljem ljubavno razmerje, ki ni ostalo brez posledic. Dne 12. junija je porodila nezakonskega otroka Marijo, ki je imel pohabljenovo levo roko. Ker baje oče ni hotel priznati očetovstva, je Bratuškova sklenila otroka izstradati do smrti. Sklenjeno, storjeno! Celih 14 dni je dajala otroku le enkrat do dva krat na dan prsa, tako da je nedolžno dete popolnoma propadlo. Dne 19. julija je otrok umrl. Raztelesenje trupela je pokazalo, da je umrl otrok vsled slone telesne oslabelosti, povzročene po nezadostni hrani. Obdolženka se je pri sodišču zagovarjala, da je izvršila svoje dejanje iz obupa, ker je bil otrok pohabljen in ker nezakonski oče ni maral niti za otroka, niti za mater.

Obtožena Neža Bratušek je bila obsojena radi pregreška po § 335 k. z. na 5 mesecev strogega zapore.

Čakaj sem, da pride vrsta name . . .

Ko je tigar požrl lice, rame in eno nogo Suma, je stopil k meni.

Nastala je bila noč, naglo kot povsod v tropskih deželah. Tema tigrova glava se je sklonila čez mojo, duhala me je in se me dotaknila. Kot bodala ostri zobje so se svetili v vezdrni luči . . .

Zaprli sem oči in pridržaval sapo. Ko sem z ret pogledal, je korakal tigr po časi k vodi.

— Napil se bo in vrnil, sem si mislil. In res, vrnil se je in me zopet začel vohati. Priporočil sem svojo dušo Bogu, Toda tigr je šel k Sumu in požrl njegova ostanke.

Ostal je celo noč poleg mene, ko se je pa zadržalo, je izginil. Jaz pa sem se zvalil do koničaste pečine in se z drgnjenjem po dolgem delu rešil svojih vez. Tako sem bil prost in se vrnil na postevno.

Če bi bil tigar tako divji, kakor se govori, bi me bil samo za svojo zabavo ubil, kakor to delajo lovci z neopasnimi živalmi. Pustil me je pri miru, ker je imel dovolj svežega mesa. —

Nato pa je dejal star delavec: — Usojeno vam je bilo tako in tigr vam ni storil ničesar žalega. Če Bog hoče, bo človek, ki mu je rabel zadrgnil zanjko okoli vratu, še živel sto let, medtem ko se bo milijardar Vanderbilti potopi na največji ladiji sveta sredi oceana.

— Amen! je dodal Vander Elst. (Prevel —e—)

J. H. Rosny:

Tigrova kaprica

— Ne veriamem, da je tigar divji, je dejal Vander Elst, posestnik plantaže. Panter je mnogo bolj krvoločn . . . pa tudi še marsikatera druga žival, o kateri smo mnenja, da ni nevarna. O človeku pa sploh ne govorim, kajti bolj je hudoben, kot vse druge živali.

V dokaz vam hočem povedati dogodek, ki sem ga doživel.

Iz gotovih vzrokov me je pred desetimi leti začel sovražiti Malajec Sum. Njegovo sovraštvo je bilo pravo bogastvo malošinskega sovražništva, ki ga ni mogoče potolažiti. Ker sem pa precej brezbrizne narave, najboljši strelec in morda najmočnejši možak v deželi, se nisem bal tega sovraštva. Ker se po več mesecih ni nič prigodilo, sem bil kljub poznavanju značaja domačinov mnenja, da je Sum morda slednjič le pozabil na svoje sovraštvo napram meni.

Toda Sum ni ničesar pozabil. Čakal je le ugodne prilike. Stednjič pa je tudi zanj prišla ura. Nekaj dan sem jahal daleč v Rdeči gozd. V goščji se je moj konj tako zapletel v srebro, da se je zaman skušal odmotati.

V tem trenutku je zaživzžala zanjka okoli mojega vratu in izgubil sem zavest.

Ko sem se zbudil, sem ležal z zvezanimi rokami in nogami na tleh, tako

da se nisem mogel ganiti. Nad mene se je sklanjal rjavi Sumov obraz in njegove črne oči so se kar bliskale.

«Vidiš,» je dejal Malajec z globokim glasom. «Viel sem te v zanjko kot psa. Kljub svoji moči si sedaj slabši kot dete . . . kljub svoji gibčnosti se ne moreš ganiti. Sum je gospodar tvoje življenja.»

Niti v glavo mi ni padlo, pregovarjati se z njim, kajti vedel sem le predobro, da niti grožnje, niti obljube ne bodo zadržale Suma, da izvrši svojo osвето.

«Sum je bedak,» sem mu odgovoril. «Mnenja je, da bo njegov zločin ostal brez kazni, pa se moti: moja smrt bo vzrok njegove smrti.»

«Sum se ne bo dotaknil niti lasu na tvoji glavi . . . prefil ne bo niti kapljice tvoje krvi,» je odgovoril Malajec s hudobnim nasmehom.

Nahajala sva se na čudnem mestu, na granitni jasi, na kateri je izviral močan studene.

«Semkaj prihaja pit tigr,» je nadaljeval Sum. «Poglej, v tej skali je luknja; suh človek ali panter lahko zleze vanjo, toda odprtina je preozka za tigra. Sum bo v luknji in ti ne bo mogel pomagati.»

«Zločinec!» sem vzkliknil divje.

S puško v roki se ne bojim niti tigra, niti nosoroga; tudi če bi mi dobro bodalo, se ne bi bal boja z zverjo, toda pri misli, da me bo zver požrla, mor-

da še živlega, mi je kar kri zastajala v žilah.

«Solnce zahaja,» je nadaljeval Sum; «tigr bo prišel.»

Nenadoma se je zganil in videl sem, da je obledel, tako da mu je obličje postalo skoraj zeleno.

Tiger je bil prišel . . .

Prišel je tako tiho kot mačka; stal je poleg naju in mežikal, ker se mu je bleščalo od zadnjih žarkov zahajajočega solnca; bil je miren, ogromen in strasen.

Sum se je tresel gledal okoli sebe in iskal skrivališča. Velikanska zver je stala ravno pred luknjo, tako da ni mogel v njo, najbližje drevje pa je bilo dobrih sto korakov oddaljeno.

Sum je dobro vedel, kako nevarno je bežati; beg privlačuje mesojede zver. V par skokih bi bil tigr za njim in ga zdrobil z enim samim udarcem svoje ogromne šape.

Sum se najprvo ni ganil, potem pa je naglo zagrabil za svoje bodalo. Ker se je na bal, je izvršil to kretljivo sena in tigr se je odločil k skoku . . . Sum se je naglo vzel za mene, upajoč, da bo tigr napadel najbližji plen. Toda tigri imajo svoje muhe; izbral si je Suma, mu pregriznil vrat in začel piti njegovo kri . . .

Jaz se naravnost od groze nisem ganil. Ležal sem nepremično kot drevesno deblo in orisostvoval drami požiranja, ki se vrši že skozi tisočletja dan na dan do našli gozdovili.

Gospodarstvo

Nadproračunski višek davčnih dohodkov

Uradni statistični podatki nam pokazujejo, da morajo nekatere pokrajine naše države prenašati naravnost neznošen davčna bremena. Iz zadnjih objavljenih podatkov je razvidno, da se je v mesecu juniju t. l. pobralo na neposrednih davkih in doliadah (brez davka na poslovni promet, invalidskega davka, komorske doliade in izrednih 500 ter 30 odstot. doliad) v celi državi 60,4 milijona dinarjev napram 35,2 milijona dinarjev v juniju 1924. V državnem proračunu je bilo za letošnji junij predvideno le 51,6 milijona dinarjev. Višek nad proračunom znaša torej 8 milijona dinarjev. Ako gledamo po pokrajinah, vidimo, da so hrvaška in Slavonija ter Bosna in Hercegovina plačale manj, kakor je predvideno v proračunu, dočim je plačala Vojvodina 20,8 milijona (v proračunu predvideno je 14,1 milijona). Slovenija okroglo 7 milijonov (v proračunu 5,8 milijona). Dalmacija 2,9 milijona (v proračunu 1,3 milijona) ter Srbija in Črna gora 14,5 milijona (v proračunu 14,3 milijona) dinarjev. Vojvodina je plačala okroglo za 50 odst. več. Slovenija za okroglo 20 odst. več. Dalmacija za preko 100 odst. več, a Srbija in Črna gora le za malenkost več, kakor je predvideval proračun.

Mesec junij sam še ne pokazuje tako kričečih nasprotij glede na razdelitev davka po pokrajinah, kakor nam pokazujejo te podatki skupno za prvih šest mesecev t. l. Nabralo se je v tem času na gori omenjenih davkih v celi državi 415,8 milijona dinarjev napram 256,3 milijona v enakem času 1924. V proračunu je bilo za ta čas predvideno le 309,6 milijona. Nadproračunski višek so v tem času prispevale vse pokrajine razen Srbije in Črne gore, ki sta plačali le 74,7 milijona, dočim je proračun predvideval 85,8 milijona. Mašina Slovenija je v istem času plačala 63,6 milijona, dočim je proračun predvideval samo okroglo 35 milijonov. Proračun je torej prekoračen za preko 80 odst.

Lani se je v enakem času pobralo v Sloveniji na enakih davkih le 40,1 milijona (v proračunu 28,6 milijona) dinarjev. Velik odstotni višek nad proračunom beleži nadalje Vojvodina, ki je plačala 152,2 milijona (v proračunu 84,5 milijona); proračun je prekoračen enako za preko 80 odst. V enakem razmerju je proračun prekoračen tudi v Dalmaciji, ki je plačala 13,4 milijone, dasi je v proračunu predvideno le okroglo 8 milijonov dinarjev.

Ako primerjamo tu le Slovenijo ter Srbijo (s Črno goro vred), je težko razumeti, da zmore mašina Slovenija 63,6 milijona, a obsežno ozemlje Srbije in Črne gore samo 74,7 milijona dinarjev. Ako prištejemo še ostale davke, je slika za Slovenijo še slabša. Tako je plačala Slovenija v prvih šestih mesecih t. l. na davku na poslovni promet 20,8 milijona, a Srbija s Črno goro le 16,8 milijona dinarjev. Na izrednih 500 in 30 odst. doliadah je plačala Slovenija v enakem času 29,6 milijona, a Srbija s Črno goro le 23,7 milijona dinarjev, na invalidskem Slovenija 7,4 milijona. Srbija s Črno goro pa le 3,7 milijona. Seveda ima Slovenija mnogo več industrije kakor Srbija in Črna gora, toda prebivalstvo povprečno pri nas ni bogatejše, kakor v naših južnih krajih. Slovenske kmetije ponekod direktno propadajo zaradi davčnih prebremenitev. Razume se, da Srbija in Črna gora v prvih letih po preobratu nista zmogli velikih davkov, toda sedaj so se gospodarske razmere že prilično uredile v celi državi. V sedmem letu obstoja Jugoslavije bi že bil čas, da se izenači davčna bremena in da se ne pritiska davčni vijak v toliko meri preko proračuna.

Hmelj

Nürnberg, 18. septembra. Mirno. Cene neizpremenjene.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (18. t. m.)
Pšenična: baška 255-260; baška 77-78 kg ladja Tisa, ocarinjena 274; sremenska, 77-78 kg 260; skupni promet 49 vagonov. Moka: baza s 400 baška 410; s 360; s 310; Otr ob: baški v papirnatih vrečah 130. Tendence prtljajneša.

Svinjski sejem v Mariboru (18. t. m.)
Dogon 351 svinj in 4 koze. Povprečne cene: prasci, 5 - 6 tednov stari 50 - 100, 7 - 9 tednov 140 - 200, 3 - 4 meseca 250 do 300, 5 - 7 mesecev 350 - 450, 8 - 10 mesecev 550 - 680, 1 leto 750 - 900 Din komad, 1 kg žive teže 12 - 14,50, 1 kg mrtve teže 15 - 17,50 Din. Koza komad po 120 - 175 Din. Prodalo se je 154 svinj in 3 koze.

Dunajski živinski sejem (17. t. m.)
Goveda: dogon 626 komadov; od tega iz Jugoslavije 315. Pordeljkove cene so ob slabem prometu slabo obdržale. - Svinje Dogon 3027 komadov. Ob počasnem prometu so cene debeh svinj slabo obdržale, dočim so se mesne pocenile za 10 do 15 grošev pri kg. Notrja za kg žive teže: debele svinje 2,30 - 2,60 In mesne 1,90 - 2,55 (izjemno 2,60 - 2,65) šifinga.

Dunajska borza za kmetijske produkte (17. t. m.) ameriške borze brez posebnih sprememb. Promet na dunajskem tržišču ni zabeležil posebnega prometa. Notiralo v šifingih za 100 kg vključno blagovno-prometni davek brez carine uradno na debelo: pšenica: domača 37,50-39, madžarska

poška 43-44,50; rž: domača 20-30,50; ječmen: domači 35-43, slovaški 42-48; turščica 31.-32; oves: domači 28-29.

Dohodki glavnih carinarnic v tretji dekad avgusta t. l. so znašali 64,458,279 Din. Največ dohodkov izkazuje carinarnica Beograd - Sava, to je 10,841,268 Din. Njej sledi: Zagreb - Južni kolodvor 10,021,951, Beograd - železniška postaja 7,510,937, Ljubljana 6,625,712, Maribor 3,352,052, Subotica 3,288,959, Skoplje 2,107,184, Sarajevo 1,996,063, Novi Sad 1,987,563, Zagreb-pošta 1,875,437, Osijek 1,497,373, Sušak 1,441,518, Split 1,401,110, Veliki Bečkerek 1,240,919 Din. Ostale carinarnice imajo podmilijunske dohodke. Od teh omenjamo še naslednje carinarnice v Sloveniji: Jesenje 685,019 Rakek 270,054, Dravograd 205,971 Din. Skupni dohodki od 1. aprila do konca avgusta znašajo 828,005,595 Din napram vsoti 672,886,022 Din v enakem času prejšnjega leta.

Nakup inozemske soli. Uprava monopolov je sklenila kupno pogodbo za 15 milijonov kg soli s neko tvrdko iz Južne Italije. Ta tvrdka je blago že začela dobavljati. Da bi se naša država mogla čimprej oskrbeti s soljo, se sol uvaža z več strani. Po eni parnik s soljo je prispel v Gruž, Pag in Trst, en parnik pa se pričakuje v Solun. Iz teh pristanišč se bo sol tako razposalala po najbližjih pokrajinah, tako da bo cela država v enakem času oskrbljena. Kakor se poroča, bo to najbrže poslednji nakup soli v inozemstvu, ker je v Ulcinj projekrirana moderna solina, ki bo mogla letno proizvesti 40 milijonov kg soli, ki bo tudi mnogo cenejša kakor inozemska.

Vprašanje zagrebske podružnice Državne hipotekarne banke. Zagrebska Trgovska in obrtniška zbornica je v hrvaških listih objavila izjavo, da je vest o ustanovitvi omenjene podružnice preuranjena, ker še niso končane vse priprave.

Kritično stanje v industriji opeke. Iz Zagreba poročajo, da je stanje industrije opeke zelo težko. Cene raznih vrst opeke padajo dnevno, a kljub temu je kupčija slaba. Če bo stagnacija trajala še dalje časa, bo več opekarn moralo ustaviti delo. Nared ba prometnega ministra, ki je nedavno bila izdana in ki znižuje železniško prevozno tarifo za izvoz opeke, ne koristi mnogo. Tvor nica bi mnogo bolj potrebovala znižanje tarife v državi sami.

Srpska zadržna banka v Novem Sadu je imela te dni izredno glavno skupščino, na kateri sta se izvolila nov upravni in nadzorni odbor. Nova uprava ima nalogo, da pregleda bankino stanje ter predloži glavni skupščini predlog, ali naj banka še nadalje obstoji ali definitivno likvidira. Proti prejšnji upravi se zahteva sodno postopanje.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. t. m. ponudbe za dobavo kalibriranih verz, za dobavo furnirja ter za dobavo gumbov (Heftknöpfe) in sukanca za sedlarje. Predmetni pogoji so na vpogled v ekonomskem odeljenju te direktcije. - Vidile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 12 oktobra pri direktiji državnih železnic v Sarajevu glede dobave sturžnic; pri direktiji državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznega železa ter glede dobave raznega tekstilnega blaga; pri direktiji državnih železnic v Subotici glede dobave usnja ter jermen za stroje; 13 oktobra pri direktiji državnih železnic v Subotici glede dobave klingerita, asbesta in grafitnega materiala; pri direktiji državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznega tekstilnega blaga za tapriranje vagonov ter glede dobave kolenskih obrocev; pri direktiji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 6000 kg mila. - Dne 14. oktobra t. l. pri direktiji državnih železnic v Sarajevu glede dobave strojev (Rohr-Weitmaschine, Rohr-Einwalmaschine, Blech-Richt-und Spannmaschine); pri direktiji državnih železnic v Ljubljani glede dobave okroglega bakra ter glede dobave repičnega olja; 15. oktobra pri direktiji državnih železnic v Subotici glede dobave materiala za plinsko razsvetljavo in glede dobave nakovic; pri direktiji državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznega železa; pri direktiji državnih železnic v Ljubljani glede dobave opazne pločevine; 16. oktobra pri direktiji državnih železnic v Sarajevu glede dobave kartonskih kart in tiskarskega papirja; pri direktiji državnih železnic v Subotici glede dobave električnega instalacijskega materiala; pri direktiji državnih železnic v Ljubljani glede dobave viličnih zapenjalcev; pri direktiji državnega rudnika v Zabukovci pri Celju glede dobave strojneza in cilindrovega olja ter bencina. - Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Likvidacija v Zagrebu. Emil Epstein, tvornica čevljev, d. d. v Zagrebu, je sklenila likvidacijo in poziva upnike, da čimprej javijo svoje terjatve.

Olajšanje deviznega prometa v Madžarski. Iz Budimpešte poročajo, da je madžarska vlada izdala več odlokov, ki olajšajo njeg devizni promet v Madžarski.

Povišek glavnice Assicurazione Generali. Tržaški zavarovalni zavod Assicurazione Generali je povišal svojo delniško glavnico od 40 na 60 milijonov lir. V poštev pridejo le stari delničarji, katerim je ponudena ena nova na dve stari delnici.

Polom budimpeštanske borzne tvrdke. Iz Budimpešte poročajo: Nedavno sta lastnika borzne tvrdke A. Schwarz & Son, Surany in njegov sin izvršila samomor, ker je tvrdka prišla v plačilne težkoče. Proravnalna poganjanja so se zavlekla zaradi tega, ker je žena starejšega Suranyja zahtevala povračilo svote 300.000 K, ki ji je pred 40 leti vložila v tvrdko, v stari valut. Vsa aktivna ne bi zadostovala, da bi se mogla zaplačati ta svota. Sedaj je v odvo pršlo do sporazuma, da bi ne bilo treba vprašanja, ali se vsota, vložena pred 40 leti, sedaj

še da valorizirati, rešiti sodnim potom, se je ponudil vdovi znesek 200 milijonov papirnatih kron, ki ga je vdova vzela. Ostanek aktiv se razdeli med upnike.

Ruski izvoz žita. Iz Moskve poročajo: V leningrajsko trgovinsko pristanišče se je dovozilo iz uralske, samarske in saratovske pokrajine pol milijona pudov žita, ki je dovožen za izvoz v Finsko, Švedsko in Dansko. Koncem oktobra bodo vo to pristanišče prispele pošiljave žita namenjene za izvoz v Nemčijo.

Znižanje diskonta v Norveški. Norveška banka je znižala diskont od 5,5 na 5 odstotkov. Zadnje znižanje se je izvršilo šele 25 prošlega meseca.

Dobra letina sladkorne pese v Rumuniji. Po rumunskih statističnih podatkih je letosnja letina sladkorne pese v Rumuniji izvrstna. Pridelok bo znašal 170.000 vagonov iz katerih bo mogoče producirati 16.000 vagonov sladkorja. Letna potreba sladkorja v Rumuniji znaša približno 10.000 vagonov, tako da se bo moglo izvoziti 5000 do 6000 vagonov. Doslej je bila Rumunija navezana na avoz inozemskega sladkorja.

Borze

18. septembra.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) **Vrednote:** Investicijsko posojilo 82-85, Vojna škoda 340-0, zastavni listi Kranjske deželne banke 20-25, kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 20-25, Celjska posojilnica 201-205, Ljubljanska kreditna 225-240, Merkantilna 100-101 (100), Praštediona 970-0, Krediti zavod 175-185, Strojne tovarne 100-0, Trbovlje 380-395, Veveč 120-0, Nihag 37-40, Stavbna družba 165-180. - **Blago:** les: smrekovi ali jelovi hlodi, od 25 cm naprej, fco nakl, postaja 225-0; bukev neparlena, la 27 mm, 40 mm, obrobljena, fco meja 0-900; testoni, monte, od 20-30 cm, 20 m, 225 m do 2z, monte 350-0; bukovo oglje, praška fco Borovnica 20-0; bukova drva, 1 m dolžine, fco nakl, postaja 4 vagoni 17,50-17,50 (17,50); poljski pridelki: pšenica: baška, fco baška postaja 1 vagon 255-255, (255), domača, fco Ljubljana 260-0; turščica 2 vagona 215-215 (215); defektna, par. Ljubljana, 1 vagon 195-195 (195); laneno seme, fco Ljubljana 550-0, krompir bell, fco nakl, postaja 60-0.

ZAGREB. V bančnih papirjih je tendenca dalje zelo čvrsta. V začetku sestanka je bil promet zelo živahen in so tečaj posameznih glavnih papirjev beležili daljnji porast. Za industrijske papirje ni bilo zanimanja, dočim je bilo povpraševanje po vseh državnih papirjih veliko. Predvsem v Vojni škodi je bil promet velik ob povišanem tečaju, ki je poskočil na 137 za december se je zaključila po 360. - Na deviznem tržišču je bila danes tendenca neznačajna čvrstejša. Vzrok temu je lahna oslabitev dinarja v Curihu in Newyorku. Razen tega je pa bilo danes tudi večje povpraševanje po devizah. Poslovalo se je v glavnem na bazi 9,20-9,21 za Zagreb v Curihu. Tečaj vseh deviz so za nekoliko točk poskočili. Narodna banka, ki je že dalje časa nastopala kot glavni kupec, je danes ponujala blago v vseh glavnih devizah. Pro-met je bil nekoliko večji od včerašnjega in je dosegel okrog 9,2 milijona dinarjev. Notirane so devize: Dunaj 788-798, Berlin 1333-1343, Italija izplačilo 230,1-232,5, ček 228,8-231,2, London izplačilo 271,9-273,9, Newyork ček 55,7-56,5, Pariz 263-267, Praga 165,86-167,86, Švica 1083,25-1091,25 v alute: doliar 55,3-55,9, Hre 229,9-232,2; e f e k t i: bančni: Centro-Trgo, likvidirana 11 Ekspanctna 142-143, Poljudolska 23-24, Kreditna Zagreb 140-145, Hipo 74-75,5, Jugo 120-121, Ljubljanska kreditna 220-0, Obrtna 96-97,5, Praštediona 1050-1060, Slavenska 65-66, Srpska 144-145; industrijski: Eksploatacija 50-51, Drava, likvidirana 250, Duhrovačka 600-0, Seferana 530-540, Gutmann 420-425, Slavonija 51-52, Trbovlje 370-380; državni: investicijsko posojilo 82-0, agrarne 54-0, Vojna škoda prometska 347-348, za septembar užitno 347,5-350, za oktober 352-352,5.

BEograd. Devize čvrstejše. Notirajo: Amsterdam 2263-2266, Dunaj 792-794, Berlin 1337-1340, Bruselj 246-247,5, Budimpešta 0,079-0,0792, Bukarešta 26,75-27,25, Italija 231-231,75, London 272-273, Newyork 56,2-56,25, Pariz 266-266,5, Praga 166,75-166,9, Švica 1087-1087,25.

Curih. Beograd 9,20, Berlin 1,2330, Newyork 518, London 25,1150, Pariz 24,45, Milan 21,30, Praga 15,35, Budimpešta 0,007250, Bukarešta 2,45, Varšava 86, Dunaj 75.

TRST: efekti: obligacije Julijske Kraljeve 68,40, Živnostniska 280, Assicurazione Generali 5800, Riunione Adriatica A 3050, Riunione Adriatica B 3070, Cosulich 280, Dalmacija 260, Libera 462, Lloyd 1260, Oceania 160, Tripovichki 302, Dalmacija cement 620, Solit cement 450, Krka 340; devize: Beograd 42,90 - 43,30, Dunaj 338 - 348, Praga 72,25 - 72,75, London 117,75-118,25, Newyork 24,30 - 24,50, Curih 468 - 473; v alut: dinarji 42,50 - 43,25, 20 zlatih frankov 93 - 97, zlati lira 473,53.

DUNAJ. Beograd 12,5850 - 12,6250, Berlin 168,68 - 169,28, Budimpešta 99,35 do 99,75, Bukarešta 3,41 - 3,43, London 34,3775 do 34,4775, Milan 29,12 - 29,24, Newyork 709,05 - 711,55, Pariz 33,44 - 33,60, Praga 21,0150 - 21,0950, Sofija 5,1250 - 5,1650, Varšava 116 - 116,50, Curih 136,83 do 137,33; dinarji 12,5750 - 12,6350.

PRAGA. Beograd 60,125, Curih 652,75, London 163,65, Milan 138,50, Newyork 33,75 **BERLIN.** Beograd 7,46, London 20,335, Newyork 4,195, Milan 17,27, Praga 12,425, Curih 80,97.

LONDON. (Opoldne) Beograd 272, Newyork 484,71, Italija 117,93, Švica 25,11, Dunaj 34,4.

NEWYORK. (Zaključno po borzi 17. t. m.) Beograd 1,78, London kabel 484,75, Švica 19,30, Italija 4,12 in četrt, Dunaj 14,25.

Sport

Tekme za olimpijski fond

S. K. Ilirija rez. : A. S. K. Primorje rez. Današ, v soboto, se srečata tretjčje v tem letu rezervni moštev obeh vodečih naših klubov. Kakor vse tekme I. moštev navedenih klubov, tako so tudi tekme med obema rezervama vedno vzbujale pozornost ter privabile primeroma precej publike. V tem letu je rez. Ilirije dvakrat zmagala rez. Primorja, medtem ko se je revanžirala rez. Primorja v prvstvenstveni tekmi ter premagala rez. Ilirije, čeprav je igrala v drugi polovici le z desetimi igralci, z 2 : 1. Tudi topot bo borba zanimiva z ozirom na to, da nastopita oba kluba z mlajšimi močmi, ki so za sistematični trening bolj dostopne kot starejši igralci ter zmorejto predvesti tehnično bolj dovršeno igro. Tekma se odigra na igrišču Ilirije ter prične ob 16.30 uri.

S. K. Ilirija : S. K. Hermes, A. S. K. Primorje : S. K. Jadran. Jutri, v nedeljo, nastopi v tekmah za olimp. fond naši najboljši klubi, ki kažejo posebno v zadnjem času razveseljiv napredek. To velja predvsem za SK. Hermes, SK. Jadran in ASK. Primorje, zlasti poslednja dva sta izrabila počinice za vezbanje, kar sta dokazala v zadnjih tekmah. To je razveseljivo dejstvo, ki da upati, da bo naša sportna publika od-sled v večjem številu počela tekme med domačimi klubi. Tekmi se odigra na igrišču SK Ilirije ter prične prva ob 14.45, druga pa ob 16.30 uri.

Tennis turnir za prvenstvo Slovenije

Včeraj popoldne se je pričel tennis turnir za prvenstvo Slovenije. Odigralo se je le malo iger, ker izvenljubljanški igralci pri spejo šele danes zjutraj. V naslednjem podajamo odigrane igre:

Seniorji: Kmet : Hartman M. 6 : 4, 6 : 4. Sigurna zmaga Kmeta, ki pa je igral izpod običajne forme.

Dame: Ravnikar Ksenija : Šapla 6 : 4, 6 : 8, 6 : 1. Lepa igra obeh igralk, katero pa odloči sigurnejša gđ. Ravnikarjeva v svojo korist.

Juniorji: Florjančič : Svigelj 6 : 3, 2 : 6, 6 : 4. Težka zmaga Florjančiča nad netreniranim Svigljem. Florjančič : Korečan 6 : 1, 6 : 2. Sigurna zmaga prvega. Jutri se turnir nadaljuje ob 8.30 zjutraj.

Službeno iz LLAP.

(Iz seje tehnične odbora z dne 16. IX.) Za srednješolski mizing se je določila sledeča juryja:

Vrhovni sod: gg. Sancin Dan., Sancin Savo, Gorec, Cerne, Rybač. - Casomerilci: gg. Slamič, Sancin S., Gorec, Brumat, Vodšek. - Sodniki na cilju: gg. Gorec, Slamič, Sancin S. - Sodniki na progi: gg. Vilhar, Kandare, Podpac, Vindič, Jernejčič, Mezgotits. - Sodniki za skoke in mete: Rybač, Cerne, Ludvik. - Starter za teke: Sancin D., za mete in skoke: Sancin S. - Reditelj starta: ing. Bloudek. - Izklicatelj krogov: g. Bergant. - Izklicatelj izidov: g. Kor delič. - Zapisnikar: g. Fink. - Vrhovna rediteljja: gg. Stepišnik in Baltič. Zdravnik: g. dr. Mayer.

Sestanek juryje se vrši v soboto zvečer ob 8. v kavarni Emona. Klubi se pozivljejo, da postavijo pod kaznjivo 100 Din po dva reditelja, ki se imata javiti pol ure pred mizingom pri vrh. sodniku. Tajnik II.

Finale za Davis-cup

Amerika zmagala nad Francozi v razmerju 5 : 0

Prvič v šestindvajsetih letih, odkar se bijejo boji za dragoceni Davisov pokal, se je letos posrečilo Franciji, prebiti se skozi vrsto nasprotnikov do odločilnega boja v finalu. Ze samo to dejstvo znači velik napredek tenisa-sporta v Evropi in triumf kontinenta. Več za letos tudi nismo pričakovali. Amerika je v boju proti Franciji pokazala svojo nadmočno klasto, toda kdor bi sklepal iz rezultata 5 : 0, da je igraje dobila match, bi se motil. Malo, malo je manjkalo - to priznava tudi ameriški tisk - ne sicer, da bi Francozi dobili, pač pa do rezultata 3 : 2 za Ameriko. Največji tenisa-igralec vseh časov in najboljši mož ameriškega moštva, veliki Tilden, se je s skrajnim naporem in le s fizično premočjo v nadvse težkih bojih z Borotro in Lacostom rešil poraza, ki bi utegnil postati usoden za ves nadaljnji boj. Ameriška strokovna kritika trdi da v poslednjih letih Tilden še ni naletel na tako močne nasprotnike kakor sta bila oba francoska šampiona, in med vrstami se bere prikrita bojazan za supremacijo Amerike v tenisu v najbližji bodočnosti.

V naslednjem podajamo podrobne rezultate finalnega boja med Francijo in Unijo.

Tilden : Borotra 4 : 6, 6 : 0, 2 : 6, 9 : 7, 6 : 4. - Po mnenju sportnikov eden izmed najlepših in najnapetjših matchov, ki so se po vojni odigrali v Ameriki.

Johnston : Lacoste 6 : 1, 6 : 1, 6 : 8, 6 : 3. Lahka zmaga emalega Billsa. Lacoste se očitno ni mogel aklimatizirati ameriškim pri likam (lažje žoge, ameriški način igranja in ne najmanj tudi klimatične razmere).

Richards/Williams : Lacoste/Borotra 6 : 4, 6 : 4, 6 : 3. - Gladka premoč Amerikanov. Pri Francozih se pojavlja strujenost.

Johnston : Borotra 6 : 1, 6 : 4, 6 : 0. - Borotra pod svojo povprečno formo. Custvenega Francoza je očitno depresiral poraz, katerega tudi eventualna njegova zmaga nad Johnstonom ne bi mogla več odvrniti.

Tilden : Lacoste 3 : 6, 10 : 12, 8 : 6, 7 : 5, 6 : 2. - Lacostova najboljša igra v Ameriki. Tildenov najtežji match. V tretjem setu je Lacoste že vodil 6 : 5, tedaj pa se je Tilden zbral in s siljano igro rešil set in se ubranil poraza. V končnici dveh setih je bil Lacoste že izmučen in se je moral ukloniti.

so se drugič po vojni vršile tekme za Davisov pokal, se leta nahaja nepretrgoma šest let v ameriški posesti. Do sedaj so prišli v finale le Amerika, Anglija, Avstraliija, Japonska (enkrat) in letos Francija. Natančni statistika je sledeča (prvo ime znači državo, ki je zmagala):

1900	Amerika	: Anglija
1902	Amerika	: Anglija
1903	Anglija	: Amerika
1905	Anglija	: Amerika
1906	Anglija	: Amerika
1907	Avstraliija	: Anglija
1908	Avstraliija	: Amerika
1909	Avstraliija	: Amerika
1911	Amerika	: Anglija
1912	Anglija	: Avstraliija
1913	Amerika	: Anglija
1914	Avstraliija	: Anglija
1919	Avstraliija	: Anglija
1920	Amerika	: Avstraliija
1921	Amerika	: Japnnska
1922	Amerika	: Avstraliija
1923	Amerika	: Avstraliija
1924	Amerika	: Avstraliija
1925	Amerika	: Francija

Hazenska tekma T. K. D. Atena : A. S. K. Primorje. V nedeljo, 20. t. m. ob 11. do poldne se vrši na igrišču T. K. D. Atena (Tivoli) propagandna hazenska tekma med močno družino T. K. D. Atene in družino A. S. K. Primorja, ki nastopi prvič v javnosti. Zmaga družine Atene je sicer gotova, vendar pričakujemo od mlade družine Primorja, da bo nudila močan odpor. Ker je vstopnina z ozirom na propagandne tekme zelo nizka in sicer: sedeži Din 6, stojnišča Din 3, pričakujemo obilnega poseta. T. K. D. Atene stoji pred zaključkom pogajanj za odigranje tekme s prvakom Javalijske Krajine S. D. Olymp iz Opatije, in sicer dne 22. t. m.

Hazena: Ilirija : Maribor. V nedeljo, 20. t. m. ob 11. nastopi prvak Slovenije s svojo reprezentančno družino v Mariboru.

Rapid (Maribor) : Ptuj. V nedeljo dne 20. t. m. otvori S. K. Ptuj svojo jesensko sezijo s prvenstveno tekmo proti S. D. Rapid (Maribor). Tekma obeta biti zelo zanimiva, ker nastopi Ptuj z vsemi novovrošci, ciranimi igralci v sledeči postavi: Fischer (Ribič)-Boričič, Mahatsch-Vindič, Baumgartner, Schichtner-Suppantschitsch, Erhartič, Bregant, Kopic, Schoster. Začetek ob 15. uri. Kot predigra se vrši hazenska tekma S. K. Ptuj : S

Dopisi

BOŠTANJ OB SAVI, V nedeljo dne 20. septembra se ustanovi v naši vasi prostov...

LITVIJA, V nedeljo dne 13. septembra je predila litvijska župa župno gasilsko vajo...

dušni namišljeni požar in branili gotova poslopja (Knafličevo tovarno, cerkev itd.)...

GRADEC PRI LITVIJI, Naše poročilo o izidu občinskih volitev v Hotiču je klerikalno...

mo, naj se radi svojega glavočola vije med kraljevine, ki so bili naročeni za...

PTUJ, Danes, dne 19. septembra se vrši sestanev vseh organiziranih somišljenkov...

ZIDANI MOST, Dne 16. septembra se je v tukajšnjih tovarnih usnja težko ponesečil...

Sebel. Čebele so bile silno razjarjene in je bila nevarnost, da se spravijo nad konja...

JELŠANE V ISTRI, Nušičev »Navaden Clovek«, ki ga je uprizorilo nemurno delujoče...

ZIDANI MOST, Dne 16. septembra se je v tukajšnjih tovarnih usnja težko ponesečil...

Sebel. Čebele so bile silno razjarjene in je bila nevarnost, da se spravijo nad konja...

JELŠANE V ISTRI, Nušičev »Navaden Clovek«, ki ga je uprizorilo nemurno delujoče...

ZIDANI MOST, Dne 16. septembra se je v tukajšnjih tovarnih usnja težko ponesečil...

zmorejo še težje naloge. Moralni uspehi je bil popoln, upamo, da tudi gmoten ni slab...

KRIZE PRI TRŽIČU, Naše občinske volitve močno skrbe klerikalne močotece...

KRIZE PRI TRŽIČU, Naše občinske volitve močno skrbe klerikalne močotece...

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Popravila Mehaničan Ivan Legat, Maribor, Vetrinjska ulica 30.

Samostojni krojači, dobri, za damsko konfekcijo, se iščejo za stalno delo...

Volonterka za pisarniška dela, absol. trg. kole, ki bi imela vr...

Gospodična volka nemščina, se sprejme k letnemu delu za popoldanske ure...

Trgovka išče agilno, solidno damo, katere bo obiskovali pri...

Korespondentinja popolnoma samostojna v slovenski, srbskohrvatski in nemščini...

Službe (iščejo) Izprašan strojnič karšič in klijavničar, tren...

Strojnič vešč vseh popravil, išče službo, Naslov v upravi »Jutra«.

Fotografski pomočnik želi vstopiti v Ljubljani ali v drugem mestu v službo...

Prodajalka srednje starosti, dobra mož, želi prevzeti kako...

Učenec išče mesta v trgovini ali v pisarni, Naslov v upravi »Jutra«.

Trgovski pomočnik 27 let star, išče službo v manufakturni ali v trgovini...

Prodajalka išče mesta v trgovini z mešanim blagom ali v pisarni...

Učenec išče mesta v trgovini ali v pisarni, Naslov v upravi »Jutra«.

Korespondentinja popolnoma samostojna v slovenski, srbskohrvatski in nemščini...

Gospodična išče delo, redne zunanosti, zanesljiva in varna, zmožna...

Krasno bodočnost lahko ustvari učence od 15 do 18 let, želi vstopi v naš fotok...

Učenec močan in dobro razvit prod. mesta v trgovini z mešanim blagom...

Činovnik trgovski načelnik, ostiljan odgovarjalnim nalogam...

2 pečči za žagovanje, še rabljeni, toda dobro ohranjeni...

2 pečči za žagovanje, še rabljeni, toda dobro ohranjeni...

Prodajni Auto - Diatto 20 A, skoro nov, perikentni...

Čebulo in krompir na drobno in debelo nudi najceneje...

Krompir, zelje več vagonov soropljivega lepega krompirja...

Par vagonov krompirja kupi nabavljiva združba...

Moško kolo dobro ohranjeno, in otroški voziček...

Prodajni vsled pomanjkanja prostora 2 novi omari...

Jedilnica in spalnica se po nizki ceni prodata...

Krasna preproga se prodaja, Naslov v upravi »Jutra«.

Ceno prodam bosansko garnituro, sočno delo...

Otroški voziček dobro ohranjen, se prodaja, Naslov v upravi »Jutra«.

Fotoparat 10x15, (Doppelanastigmat, liso Vereschluse), se ceno...

Prodajalka srednje starosti, dobra mož, želi prevzeti kako...

Otroški voziček poniklan, dobro ohranjen, prodaja, Naslov v upravi »Jutra«.

Zrcalno ploščo veliko, brušeno, primerno za izložbena okna...

Kupim zemljišče 1000 do 2000 m² v Spodnji Siki ali v bližini...

Trgovska hiša v mestu na Goranskem, na najboljšem prometnem kraju...

Prodajni radilni stroj, villi silnice, hišo z vrtem, krasnim, ulobnim...

Trgovska hiša v mestu na Goranskem, na najboljšem prometnem kraju...

Prodajni radilni stroj, villi silnice, hišo z vrtem, krasnim, ulobnim...

Trgovska hiša v mestu na Goranskem, na najboljšem prometnem kraju...

Steklenice prazne, od »Juhane«, vseh velikosti...

Pridelki Čebulo in krompir na drobno in debelo nudi najceneje...

Krompir, zelje več vagonov soropljivega lepega krompirja...

Par vagonov krompirja kupi nabavljiva združba...

Moško kolo dobro ohranjeno, in otroški voziček...

Prodajni vsled pomanjkanja prostora 2 novi omari...

Jedilnica in spalnica se po nizki ceni prodata...

Krasna preproga se prodaja, Naslov v upravi »Jutra«.

Ceno prodam bosansko garnituro, sočno delo...

Otroški voziček dobro ohranjen, se prodaja, Naslov v upravi »Jutra«.

Fotoparat 10x15, (Doppelanastigmat, liso Vereschluse), se ceno...

Prodajalka srednje starosti, dobra mož, želi prevzeti kako...

Otroški voziček poniklan, dobro ohranjen, prodaja, Naslov v upravi »Jutra«.

Zrcalno ploščo veliko, brušeno, primerno za izložbena okna...

Kupim zemljišče 1000 do 2000 m² v Spodnji Siki ali v bližini...

Trgovska hiša v mestu na Goranskem, na najboljšem prometnem kraju...

Prodajni radilni stroj, villi silnice, hišo z vrtem, krasnim, ulobnim...

Trgovska hiša v mestu na Goranskem, na najboljšem prometnem kraju...

Prodajni radilni stroj, villi silnice, hišo z vrtem, krasnim, ulobnim...

Trgovska hiša v mestu na Goranskem, na najboljšem prometnem kraju...

Separirana soba z dvema posteljama, z vhodom iz vrtu, event. tudi s hrano...

Opremljeno sobico majhno, preprosto, izjem. Grem tudi kot sostanovalec...

Soba išče tehnik proti instrukciji, ponudbe tudi francosko in angleško...

Za pisarno ali stišno se odda svetla soba z popolnim apariranim vhomom...

Iščem lokal Napredni obrtnik, ki izvršuje še na 20 let brivsko obrt...

Lokal s skladiščem na najbolj prometnem trgu v Ljubljani...

Kavarna v Mariboru, na prometnem kraju, se odda v najem...

Poslovni prostori večje število, v sredini Ljubljane ležečih poslovnih prostorov...

Prostora lokal 40 m², primeren kot delavnica ali skladišče...

Družabnika z 40.000 do 50.000 Din za stare, dobro bloco trgovino...

Trgovce na delovni in hitri mesta, išče za takoj valod skupnega delovalca...

Čevlji in perilo (moške in damsko), nogavice, dežniki itd. v veliki zbirki...

JAKOB LAH, MARIBOR, Glavni trg 2 328 III

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kdor oglašuje, ta napreduje!

RADIO- in AUTO- baterije prvovrstne proizvodnje „Vatra“ - akumulator, MARIBOR, Strossmayerjeva ulica 3.

Dopis Akademik želi skusnja z inteligentno gospodično...

Katera gospodična želi diskretnega prijatelja z mladim gospodom...

Mandolina dobro ohranjena, se prodaja za 500 Din...

Celo in 4/4 violina dobro ohranjeno, se poceni prodaja...

Živali Domači zajci francoski srebreci, čista pasma...

Iščem lokal Napredni obrtnik, ki izvršuje še na 20 let brivsko obrt...

Lokal s skladiščem na najbolj prometnem trgu v Ljubljani...

Kavarna v Mariboru, na prometnem kraju, se odda v najem...

Poslovni prostori večje število, v sredini Ljubljane ležečih poslovnih prostorov...

Prostora lokal 40 m², primeren kot delavnica ali skladišče...

Družabnika z 40.000 do 50.000 Din za stare, dobro bloco trgovino...

Trgovce na delovni in hitri mesta, išče za takoj valod skupnega delovalca...

Čevlji in perilo (moške in damsko), nogavice, dežniki itd. v veliki zbirki...

JAKOB LAH, MARIBOR, Glavni trg 2 328 III

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Leonhardi nenathrijen! 100-GODIŠNJE ISKUSTVO I PROKUSANI RECEPTI DAJU UVJEK PREDNOST LEONHARDI-EVOM MASTILU TUSEVIMA LJEPIVIMA DOJAMA ZA ŠTAMPILJE

Svetovna panorama od 17. do 25. septembra v Mariboru

Damski klobuki po najnižjih cenah pri E. Djukanovič, Sv. Petra c. 27.

Dobra domača hrana se išče za 2 osebi v bližini Vodnikovega trga...

1 učenca za trgovino, 1 praktikanta za pisarno, na 15 let starega, meščanske šole ali 2 do 3 razrede gimnazije...

Čevlji in perilo (moške in damsko), nogavice, dežniki itd. v veliki zbirki po solidnih cenah pri JAKOB LAH, MARIBOR, Glavni trg 2 328 III

Denarni zavod sprejme tako izvežbanega organizatorja ki se more izkazati z referencami, da pozna denarne in sploh gospodarske prilike v Ljubljani in v Sloveniji.

Ljubljanska posojilnica r. z. z o. z v Ljubljani Mestni trg št. 6 sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše.

Razglas. Odbor za stavbo „Narodni dom“ v Starem trgu pri Rakeku naznanja, da bo dne 27. t. m. ob 13. uri javna dražba v Starem trgu, za prevzete del gori imenovane stavbe...

1 učenca za trgovino, 1 praktikanta za pisarno, na 15 let starega, meščanske šole ali 2 do 3 razrede gimnazije. Istotam se sprejme starejši trg. pomočnik, ki bi imel večje voditi skladišče (je strokovnjak z dobrimi sprilicvali).

Razglas. Odbor za stavbo „Narodni dom“ v Starem trgu pri Rakeku naznanja, da bo dne 27. t. m. ob 13. uri javna dražba v Starem trgu, za prevzete del gori imenovane stavbe...

Stari trg, dne 15. septembra 1925. ODBOR.

N. Gogoli:

Soročinski sejem

Nedomevaje ga je pogledal Gricko. V rjavih ciganovih potezah je bilo nekaj zlobnega, strupenega, nizkotnega in obenem visokomernega. Kdor si ga je pogledal, si je takoj moral priznati, da v tej čudni duši vro velike zmožnosti, katerim pa so na svetu edina nagrada — vilsice, Usta, ki so docela izginjala med nosom in ostro brado, večno obseščene s strupenim nasmehom, ne velike, toda kot ogenj žive oči in na obrazu neprestano menjačoči se bliski pod jetij in naklepov. — vse to je zahtevalo posebno, prav tako čudno obleko, kakoršna je baš bila na njem. Ta temnocimetastji kaftan — dovikljaj, se ti je zdelo, bi ga spreminil v prah — dolgi kot predivo na rame padajoči črni lasje čevlji, obuti na bose zaporele noge, — vse to se je zdelo, da je prirastlo nani in sestavljalo njegovo prirodo.

«Ne za dvajset, ampak za petindeset jih dam, sededa, ako se ne zlažeš!» je odvrnil mladenič, ne da bi odvrnil od njega svojih preizkušajočih oči. «Za petnaest? Dobro! Glej, da ne pozabiš, za petnaest! Evo ti tudi are!» «No in če ne bo nič?» «Če ne bo nič, bo ara tvoja!» «Dobro! Udariva!» «Udariva!»

VI.

«Sem kaj, Afanasij Ivanovič! Tu je plat nižji, vzdignite nogo, pa nič se ne bojte: moj bedak se je odpravil za vso noč s kumom pod vozove, da bi možkovi česa ne poznamali.» Tako je grozna sožiteljica Čerevikova laskavo bodrila ponoviča (popovega sina), ki se je bojazljivo smukal okoli plotu, se kgnalr popel vanj in dolgo stal na njem neodločno kot dolga strašna

prikazen, pomerjevale z očmi, kam bi se najbolje skočilo, ter se naposled s hrupom zrušil v travo.

«Ojoj! Pa se vam vendar ni kaj pripetilo, saj si niste, Bog ne prizadeni, zblomili še vratu?» je lepetala skrbljiva Hivrija.

«St! Nič ni, nič, preljuba Havronja Nikiforovna!» je bolestno in šepetaje odvrnil popovič, pobiraje se na nogc. «Samo ob koprivo sem se spekel, ob to kači podobno zelišče po besedah pokojnega očeta protopopa.»

«Pojdiva sedaj v kočo, tam ni nikogar. Mislija sem si že, Afanasij Ivanovič, da so vas napadla uljesa ali da vas život boli: ni vas in ni. Kako se vam godi? Slišala sem, da je gospod oče preiel precei raznih stvari!»

«Pravo malenkost, Havronja Nikiforovna. Za ves post je dobil vsega kakih petnaest vreč rži, kake štiri vreče prosa, približno sto belih štruc: kur pa koma kakih petdeset komadov, jajca pa večinoma gnila. V resnici prijetne darove, da vam povem, je pričakovati samo od vas, Havronja Nikiforovna!» je nadaljeval popovič, ki beznivo pogledoval vanjo in se pomikal bliže.

«Evo vam bira, Afanasij Ivanovič, je dejala Hivrija, postavljaie na mizo skledice ter v navidezni zadregi zapenjaie si kot ne nalašč odnevošo se jopo. «Kolački, pšenični štrukeljčki, pogačice bučniki!»

«Stavim, da je to pripravljeno od najspretnejših rok vsega Evinega rodu!» je rekel popovič, poprimalie se bučnikov in porivaie z drugo roko k sebi štrukeljčke. «Toda, Havronja Nikiforovna, moje srce si želi od vas jedi slajše od vseh pogačic in štrukeljčkov.»

«Pa res ne vem, kakšne jedi se vam še hoče, Afanasij Ivanovič!, je odvrnila obilna lenotica hlineč se, da ga ne razume.

«I, ljubezni vaše, brezprimerna Havronja Nikiforovna!» je šepetnil popovič, držeč v eni roki kolaček, z drugo pa objemajoč njen široki stas.

«Sam bog ve, kaj si vse zmislite, Afanasij Ivanovič!» je rekla Hivrija in sramežljivo povescila oči. «Navsezadnje boste hoteli še poljubov!»

«Kar se teza tiče, vam povem, čeprav bi bilo najbolje, da ohranim zase,» je nadaljeval popovič, «ko sem bil še v seminarju, lejte, kot sedaj pomnim...»

Tedaj se je razleglo zunaj lajanje in trkanje na vrata. Hivrija je naglo stekla iz sobe in se vrnila vsa bleda.

«Afanasij Ivanovič, lepo sva se vjela! Cela gruča ljudi trka in zdelo se mi je, da sem čula kuomv glas...»

Kolaček je obtičal popoviču v grlu... Oči so se mu izbušile kot da mu je pravkar došlec z onega sveta napravil svoi obisk.

«Zlezite sem,» je kričala prestrašena Hivrija in kazala mu tik pod stropom na dveh tramovih položene deske, na katerih je bila nakopičena razna domača šara.

Opasnost je osvetlila našega junaka. Ko si je nekoliko opomogel, je skočil na obečno klop in zlezal odondod previdno na deske. Hivrija pa je stekla vsa iz seba k vratom, kaiti trkanje se je ponovilo z večjo močjo in nestrpnostjo.

VII.

Na sepmu se je zgodilo nekaj čudnega: vse je bilo polno govorce, da se je nekje med blagom pokazala rdeča svitka, Starki, ki prodaja preste, se je zazdelo, da vidi satana v podobi svinje, kako se neprestano sklanja nad vozove kot da nekaj išče. To se je z naglico razneslo po vseh kotih tabora, ki je že utihnil, in ne verujoč temu so vsi smatrali za zločin kljub temu, da se je prodajalka prest, kolie premokliiva stoji

nica se je nahajala poleg šotora krčmaričinega, brez potrebe ves dan priklanjala in risala s svojimi nogami figure, ki so bile docela slične figuram njenega slastnega blaga. K temu so se pridružile še povečane vesti o čudu, ki ga je videl občinski pisar v podrtem skednju, tako da so se proti noči vsi tesneje stiskali drug k drugemu: mir je bil sklenjen in strah ni dal nikomur zatisniti oči. Tisti pa, ki niso bili baš posebno junaški in so imeli prenočišča po hišah, so jo pohrisali domov. K zadnjim je spadal tudi Čerevik s kumom in čerko, ki so zaeno z gosti, ki so si izprosil prostorček v kočii, povzročili silno trkanje, ki je tako zelo prenelašilo našo Hivrijo, kum ga je imel že precei nad kapo, O tem je pričelo deistvo, da je dvakrat nelial z vozom na dvorišču, predno je našel kočjo. Tudi gostje so bili vsi veselo raznoločeni in so brez ceremonij vstopili kar pred gospodarjem. Sopnoga našega Čerevika je sedela kot na šivankah, ko so začeli šariti po vseh kotih kočje.

«No, kuma!» je zakričal vstopivši kum, «ali te še vedno trese mrzlica?» «Da, slabo se počutim,» je odvrnila Hivrija in se nemirno ozirala na deske, naložene pod stropom.

«Zena, prinesi no tam z voza čutaro!» je dejal kum svoj ženi, ki je prišla obenem z njim. «Izpraznimo jo z dobrimi ljudmi; te proklete babe so nas prestrašile tako, da te je sram povedati. Veste, bratci, da nač ni bilo treba, da smo prišli sem!» je nadaljeval srebaie iz lončonega vrčka, «Precei stavim novo šapko, ako si niso zmislele babe, da bi se ponorčevale iz nas. In makar bi bil tudi res satan, kaj potem? Plunite mu na glavo! Čeprav bi zdajci stal tu-le pred menoi, nai bom pasij sin, ako bi mu ne pomolil figo pod nos!»

«Zakai si naenkrat postal ves blede?»

Trgovec z dekleti pride iz Št. Silosa v Ljubljano! Dekleta pazite!

je zakričal gost, ki je presegal vse za glavo in ki si je vedno prizadeval, da se pokaže junaka.

«Jaz?... Gospod z vami! Ali se vam sanja?» Gostje so se nasmehnili; zadovoljen smehljaj je zaigral na obrazu zgovornega junaka.

«Da bi sedaj zbledel!» je povzel drugi; «lica so se mu razcvetela kot mak; sedaj ni Cibulja, ampak pesa, ali boljše, sama rdeča svitka, ki je tako preplašila ljudi.»

Čutara je poromala okoli mize in pravila goste še bolj vesele. Tedaj je naš Čerevik, katerega je že zdavnaj mučila rdeča svitka in ni dala niti minute miru njegovemu zvedavemu duhu, pristopi h kuini.

«Bodi tako dober, kum, in povej! Prsim, pa se ne doprosim zgodbe o tej prokleti svitki!»

«E, kum! Pravzaprav ni, da bi se pripovedovalo o tem ponoči, kvečjemu za tegadeli, da se ustreže tebi in dobrim ljudem (pri tem se je obrnil h gostom), ki se jim kot tebi hoče zvedeti kaj o tej čudoviti reči. No, naj bo! Poslušajte!» Tu se je popraskal po ramah, se obrisal s poljo, položil obe roki na mizo in začel:

«Nekoč, za nekaj pregrešek, bogme ne vem več za kakšen, so izgnali enega hudiča iz pekla...»

«Kako to, kum?» ga je prekinil Čerevik, «kako se je moglo zgoditi, da bi izgnali hudiča iz pekla?»

(Dalje)

Uršula Jerin roj. Rahne. Tušnim srcem naznanjamo, da je naša blaga, iskreno ljubljena soproga, mati, stara mati, tašča in svakinja gospa. danes, ob 15. uri po dolgi in mučni bolezni, previdena s svetlojstvi, zatisnila za vedno svoje oči. Pogreb se vrši dne 20. t. m. ob 16. uri na farno pokopališče. Zagorje ob Savi, dne 18. septembra 1925. Žalujoči ostali.

PERUTZ, KODAK, AGFA, HAUFF. Mlajša poročena dama. otokom išče za takoj sobo z vso prehrano in postrežbo za dobo 3 mesecev pri boljši družini, s katero bi tudi lahko dužahno obdevala. — C-niene ponudbe pod "Snaga in inteligenca" na upravo Jutra. JAVNA ZAHVALA. Podpisani sem imel šele leto dni zavarovano pri zavarovalni dr. „COMMERCIAL UNION“ svojo zalogo manufakturnega blaga in izgotovljenih oblik proti vltomu Dne 22 avgusta t. l. pa mi je bilo vltomljeno in po vltomljeni odnešena večja množina blaga in oblik. Občutil bi veliko škodo katero pa mi je prihranila omenjena zavarovalnica s takojšnjo cenitvijo in kulantnim izplačilom odškodnine. Iz omenjenih razlogov moram zavar. družbo „Commercial Union“ vsakomur le najtopleje priporočati. PREVALJE, dne 15 septembra 1925. HOMET JOSIP.

MARIJA PAJK zasebnica. danes 18. septembra ob 8. uri zjutraj po daljšem trpljenju prejemši sv. zakramente za umirajoče v 77. l. svoje starosti. Pogreb nepozabne mamice se vrši v nedeljo, dne 20. septembra ob 2. popoldne iz splošne bolnice na pokopališče k sv. Križu. Bodi ji zemljica lahka. V Ljubljani, dne 18. septembra 1925. Uršula Grošelj, Marija Paik, Leopoldina Repše, hčere Josip Grošelj, Ignacij Repše, zeta.

Upravni svet „Celjske posojilnice d. d. v Celju“ javlja žalostno vest, da je ustanovitelj zavoda in njega zaslužni predsednik, gospod dr. Josip Sernec odvetnik v 82. letu starosti po kratki bolezni preminul. Pokojnika, ki si je za razvoj našega zavoda stekel nevenljivih zaslug, ohranimo v vedno hvaležnem spominu. V Celju, dne 18. septembra 1925. Upravni svet Celjske posojilnice d. d. v Celju.